

I. Тестові завдання

1. Зазначте, який картографічний спосіб використовують, коли потрібно відобразити зону поширення якогось об'єкта чи явища на земній поверхні:

- А спосіб ареалів
 Б спосіб картограм
 В спосіб значків
 Г спосіб ізоліній

2. Визначте, яку форму рельєфу позначено на карті штриховкою:

- А Причорноморська низовина
 Б Придніпровська низовина
 В Середньоросійська височина
 Г Донецький кряж

3. Виберіть групу умовних знаків, якими позначають рудні корисні копалини:

- А ■, ▲, △
 Б ▲, □, ▣
 В ○, ■, ▲
 Г △, □, ⊗

4. Виберіть рису, що характеризує річний хід пересічної температури повітря в Україні:

- А великі зміни від місяця до місяця влітку і взимку та незначні коливання восени і навесні
 Б відносно невеликі зміни від місяця до місяця влітку і взимку та різкі коливання восени і навесні
 В відносно невеликі зміни від місяця до місяця влітку і взимку, а також восени і навесні
 Г амплітуда температур відносно стала протягом року

5. Виберіть показник, який лежить в основі поділу території на фізико-географічні зони:

- А особливості геоморфологічної будови території
 Б співвідношення тепла та вологи
 В ступінь континентальності клімату
 Г спільність тектонічної будови та макрорельєфу

6. Зазначте, який показник характеризує механічний рух населення:

- А сальдо міграцій
 Б густина населення
 В рівень народжуваності
 Г чисельність населення

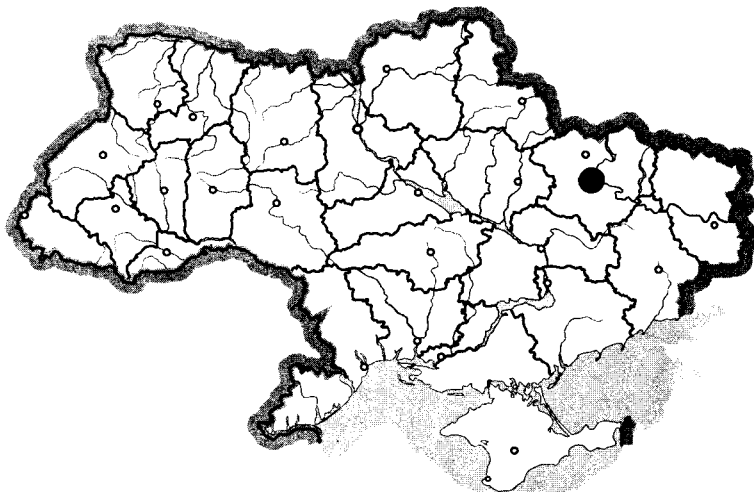
7. Визначте, який об'єкт електроенергетики зображено на карті пунсоном:

А Добротвірська ТЕС

В Бурштинська ТЕС

Б Зміївська ТЕС

Г Вуглегірська ТЕС

8. Виберіть правильне визначення терміна «комбінування»:

А зосередження основної діяльності підприємства на виробництві вузького кола продукції, товарів та послуг

Б установлення виробничих зв'язків між підприємствами, кожне з яких спеціалізується на виробництві окремих частин одного виробу

В група подібних за технологією виробництва і призначенням їхньої продукції підприємств, не пов'язаних територіальним чинником

Г об'єднання технологічно пов'язаних між собою підприємств, продукція одного з яких є сировиною для іншого

9. Укажіть чинник, який є визначальним у розміщенні підприємств меблевої промисловості:

А споживчий

В транспортний

Б сировинний

Г екологічний

10. Визначте, який центр чорної металургії зображено на карті пунсоном:

А Кривий Ріг

В Донецьк

Б Дніпропетровськ

Г Маріуполь

11. Визначте відповідність між тектонічними структурами та корисними копалинами, що з ними пов'язані:
- 1 Український щит
 - 2 Дніпровсько-Донецька западина
 - 3 Закарпатська западина
 - 4 Галицько-Волинська западина
- А природний газ
Б калійна сіль
В золото
Г кам'яне вугілля
Д буре вугілля
12. Укажіть відповідність між типами озер за походженням їхніх улоговин і запропонованими прикладами:
- 1 вулканічне
 - 2 лиманне
 - 3 заплавне
 - 4 загатне
- А Синевир
Б Ялпуг
В Світязь
Г Синє
Д Сасик (Кундук)
13. Зазначте відповідність між функціями міст і населеними пунктами:
- 1 залізничний вузол
 - 2 місто-курорт
 - 3 промисловий центр
 - 4 багатофункціональне місто
- А Вилкове
Б Краматорськ
В Яремче
Г Лозова
Д Одеса
14. Оберіть приклади географічних карт, що класифікуються за призначенням:
- 1 туристичні
 - 2 карти світу і півкуль
 - 3 середньомасштабні
 - 4 навігаційні
 - 5 загальногеографічні
 - 6 навчальні
 - 7 карти океанів
15. Виберіть правильні твердження, що стосуються населення України:
- 1 нині спостерігається тенденція до збільшення густоти населення на території України
 - 2 в Україні спостерігається явище депопуляції
 - 3 еміграція – приїзд іноземців до країни
 - 4 маятникова міграція – регулярне переміщення людей з одного населеного пункту в інший, пов'язане зі зміною місця проживання
 - 5 корінним населенням України є українці та кримські татари
 - 6 найбільша українська діаспора проживає в США
 - 7 другим за чисельністю населення містом України є Харків

У завданнях 1–10 відповідь позначаєте тільки так:

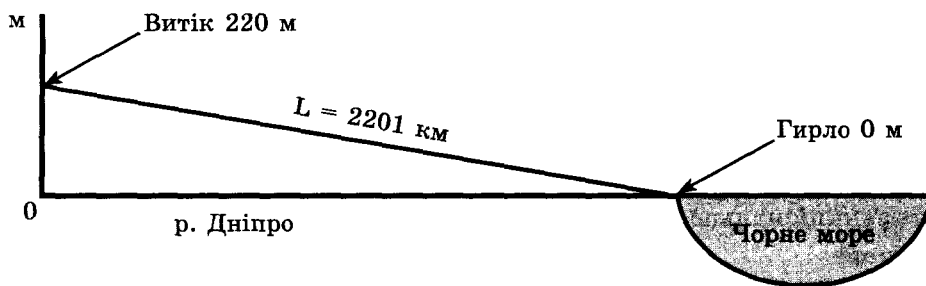
	А	Б	В	Г		А	Б	В	Г		А	Б	В	Г		А	Б	В	Г		А	Б	В	Г
1	☐	☐	☐	☐		3	☐	☐	☐		5	☐	☐	☐		7	☐	☐	☐		9	☐	☐	☐
2	☐	☐	☐	☐		4	☐	☐	☐		6	☐	☐	☐		8	☐	☐	☐		10	☐	☐	☐

У завданнях 11–13 відповідь позначаєте так: навпроти відповідних літери і цифри

	А	Б	В	Г	Д		А	Б	В	Г	Д		А	Б	В	Г	Д						
11	1	☐	☐	☐	☐		12	1	☐	☐	☐	☐		13	1	☐	☐	☐	☐		14	☐	☐
	2	☐	☐	☐	☐			2	☐	☐	☐	☐			2	☐	☐	☐	☐			15	☐
	3	☐	☐	☐	☐			3	☐	☐	☐	☐			3	☐	☐	☐	☐		У завданнях 14, 15 відповідь визначає цифра		
	4	☐	☐	☐	☐			4	☐	☐	☐	☐			4	☐	☐	☐	☐				

II. Робота з малюнками, схемами, таблицями, діаграмами

16.

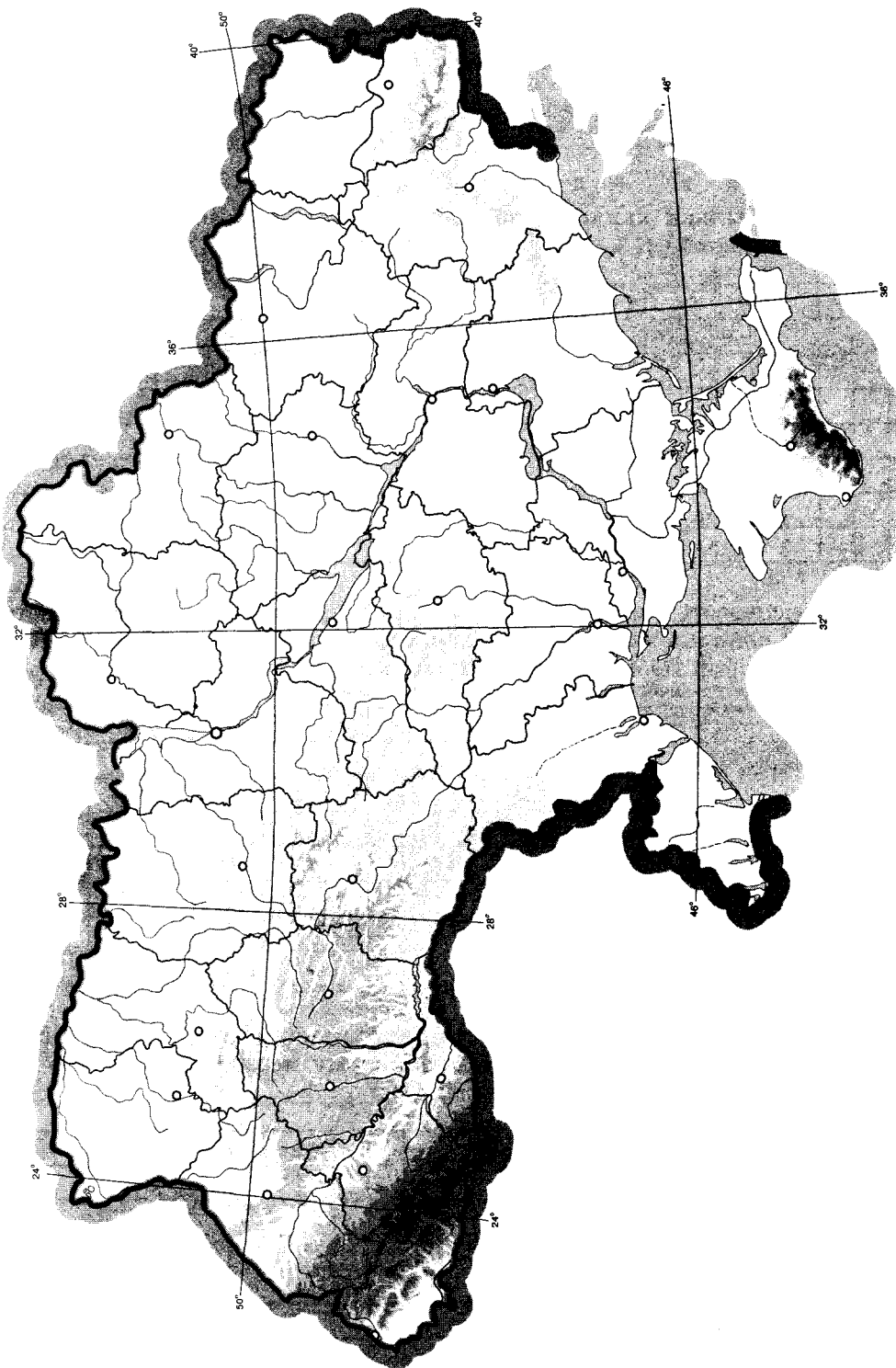
1. Використовуючи малюнок, визначте падіння річки Дніпро.

2. Використовуючи малюнок, визначте похил річки Дніпро.

3. До якого типу річок за характером течії належить Дніпро?

V. Завдання на контурній карті

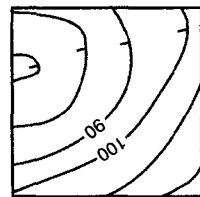
23. Нанесіть на контурну карту 10 найбільших річок України.

I. Тестові завдання

1. Зазначте, яку форму рельєфу зображено на малюнку:

- А яр
- Б западина
- В озеро
- Г горб

2. Оберіть неправильне твердження:

- А Українські Карпати належать до області альпійської складчастості і є провінцією Карпатської середньовисотної гірської країни
- Б Кримські гори мають мезозойський фундамент, а остаточно сформувалися в період альпійської складчастості
- В за умовами зволоження і теплозабезпечення лісостепову зону поділяють на три підзони
- Г карта фізико-географічного районування території України включає два географічні пояси, три фізико-географічні країни, три природні зони

3. Визначте тектонічну структуру, у межах якої розташовані основні родовища залізних та марганцевих руд:

- А Донецька складчаста область
- Б Український щит
- В Волино-Подільська плита
- Г Причорноморська западина

4. Визначте, який тип ґрунтів утворився під мішаними лісами на півночі України:

- А каштанові
- Б сірі лісові
- В буроземи
- Г дерново-підзолисті

5. Виберіть тип повітряних мас, що переважають на території України:

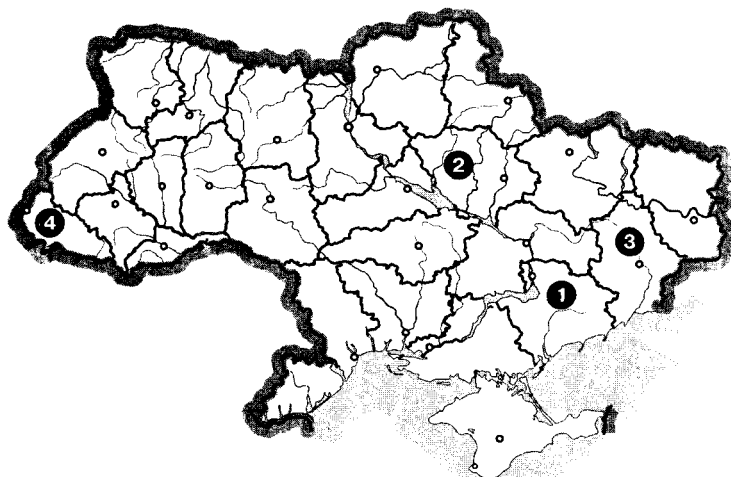
- А помірні континентальні повітряні маси
- Б тропічні континентальні повітряні маси
- В помірні морські повітряні маси з Атлантичного океану
- Г арктичні повітряні маси

6. Укажіть основний чинник, що визначає розміщення вітрових електростанцій:

- А природні умови
- Б наявність паливної сировини і водних ресурсів
- В наявність споживача і дефіцит паливних ресурсів
- Г трудові ресурси і транспорт

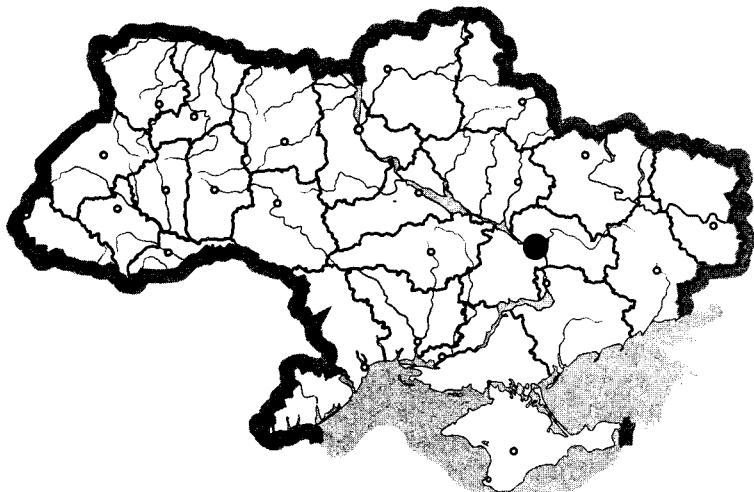
7. Укажіть, якою цифрою на картосхемі позначено область з найменшою часткою сільських мешканців (у %):

- А 1
- Б 2
- В 3
- Г 4

8. Укажіть назву центру чорної металургії, який позначено на карті пунсоном:

- А Алчевськ
- Б Макіївка
- В Дніпродзержинськ
- Г Запоріжжя

9. Зазначте, який курорт має обрати сім'я, що планує відпочити на березі моря:

- А Хмельник
- Б Миргород
- В Бердянськ
- Г Трускавець

10. Оберіть варіант, у якому вказано правильне поєднання економічного району та його спеціалізації:

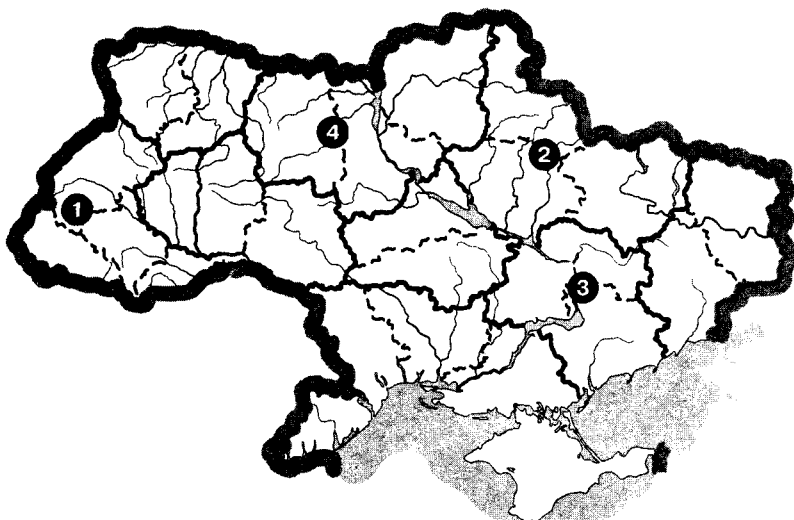
- А Північно-Західний – зернове господарство
- Б Причорноморський – курортне господарство
- В Столичний – чорна металургія
- Г Подільський – енергетика

11. Визначте відповідність між типами і формами рельєфу:

1 техногенний	А піщані коси
2 морський акумулятивний	Б ками
3 еоловий	В дюни
4 льодовиковий	Г терикони
	Д надзаплавні тераси

12. Знайдіть відповідність між цифрами на карті та назвами економічних районів:

- А Карпатський
- Б Столичний
- В Придніпровський
- Г Північно-Східний
- Д Центральний

13. Укажіть відповідність між групами галузей господарства і галузями, які до них належать:

1 важка промисловість	А швейна
2 харчова промисловість	Б тваринництво
3 легка промисловість	В рибна
4 невиробнича сфера	Г машинобудування
	Д охорона здоров'я

14. Оберіть форми рельєфу, які сформувалися в межах Українського щита:

- 1 Подільська височина
- 2 Причорноморська низовина
- 3 Придніпровська височина
- 4 Придніпровська низовина
- 5 Приазовська височина
- 6 Волинська височина
- 7 Донецький кряж

15. Виберіть правильні твердження щодо хімічної промисловості України:

- 1 кухонна сіль є сировиною для виробництва хлору та соди
- 2 основними районами хімічної промисловості є Донецький, Придніпровський, Приазовський
- 3 хімічна промисловість є матеріаломісткою галуззю
- 4 виробництво гумотехнічних виробів зосереджено в Білій Церкві та Києві
- 5 хімічні виробництва використовують різноманітну природну сировину і відходи
- 6 продукцією хімії органічного синтезу є кислоти, сода, мінеральні добрива
- 7 видобуток самородної сірки здійснюється на Донбасі

У завданнях 1–10 відповідь позначають тільки так: .

	А	Б	В	Г		А	Б	В	Г		А	Б	В	Г		А	Б	В	Г					
1	☐	☐	☐	☐	3	☐	☐	☐	☐	5	☐	☐	☐	☐	7	☐	☐	☐	☐	9	☐	☐	☐	☐
2	☐	☐	☐	☐	4	☐	☐	☐	☐	6	☐	☐	☐	☐	8	☐	☐	☐	☐	10	☐	☐	☐	☐

У завданнях 11–13 відповідь позначають так: навпроти відповідних літери і цифри.

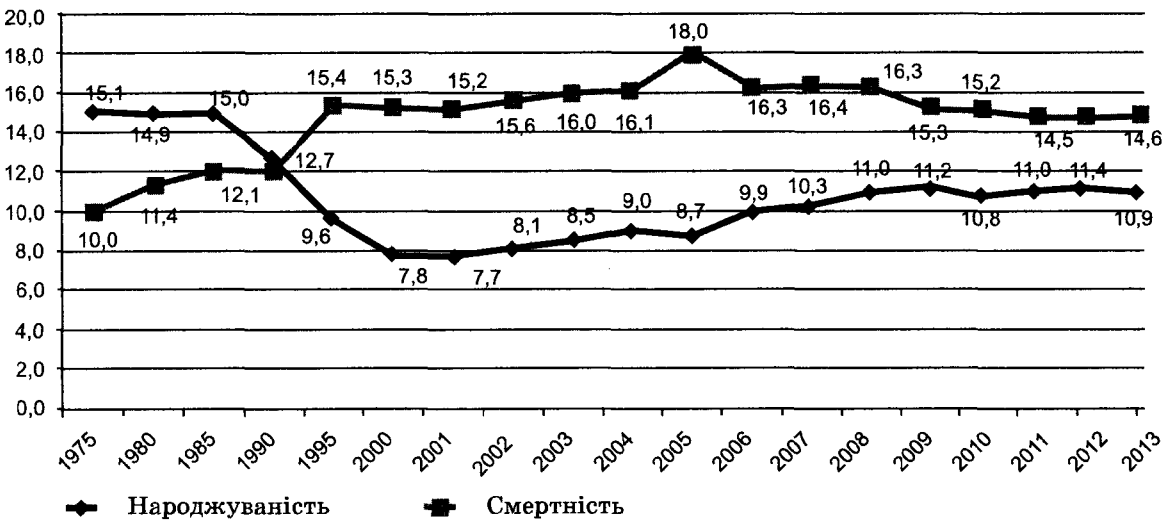
	А	Б	В	Г	Д		А	Б	В	Г	Д		А	Б	В	Г	Д					
11	1	☐	☐	☐	☐	12	1	☐	☐	☐	☐	13	1	☐	☐	☐	☐	14	☐	☐		
	2	☐	☐	☐	☐		2	☐	☐	☐	☐		2	☐	☐	☐	☐	15	☐	☐		
	3	☐	☐	☐	☐		3	☐	☐	☐	☐		3	☐	☐	☐	☐					
	4	☐	☐	☐	☐		4	☐	☐	☐	☐		4	☐	☐	☐	☐					

У завданнях 14, 15 відповідь записуйте цифрами.

II. Робота з малюнками, схемами, таблицями, діаграмами

16.

Загальні показники (коефіцієнти) народжуваності та смертності в Україні

1. Використовуючи малюнок, назвіть період (з ___ до ___ року), коли показник народжуваності був найвищим, а смертності найнижчим.

2. Визначте за малюнком коефіцієнт природного приросту в 1980, 2000 та 2013 роках.

3. Укажіть, коли показник природного приросту був близьким до 0.

III. Завдання відкритого типу

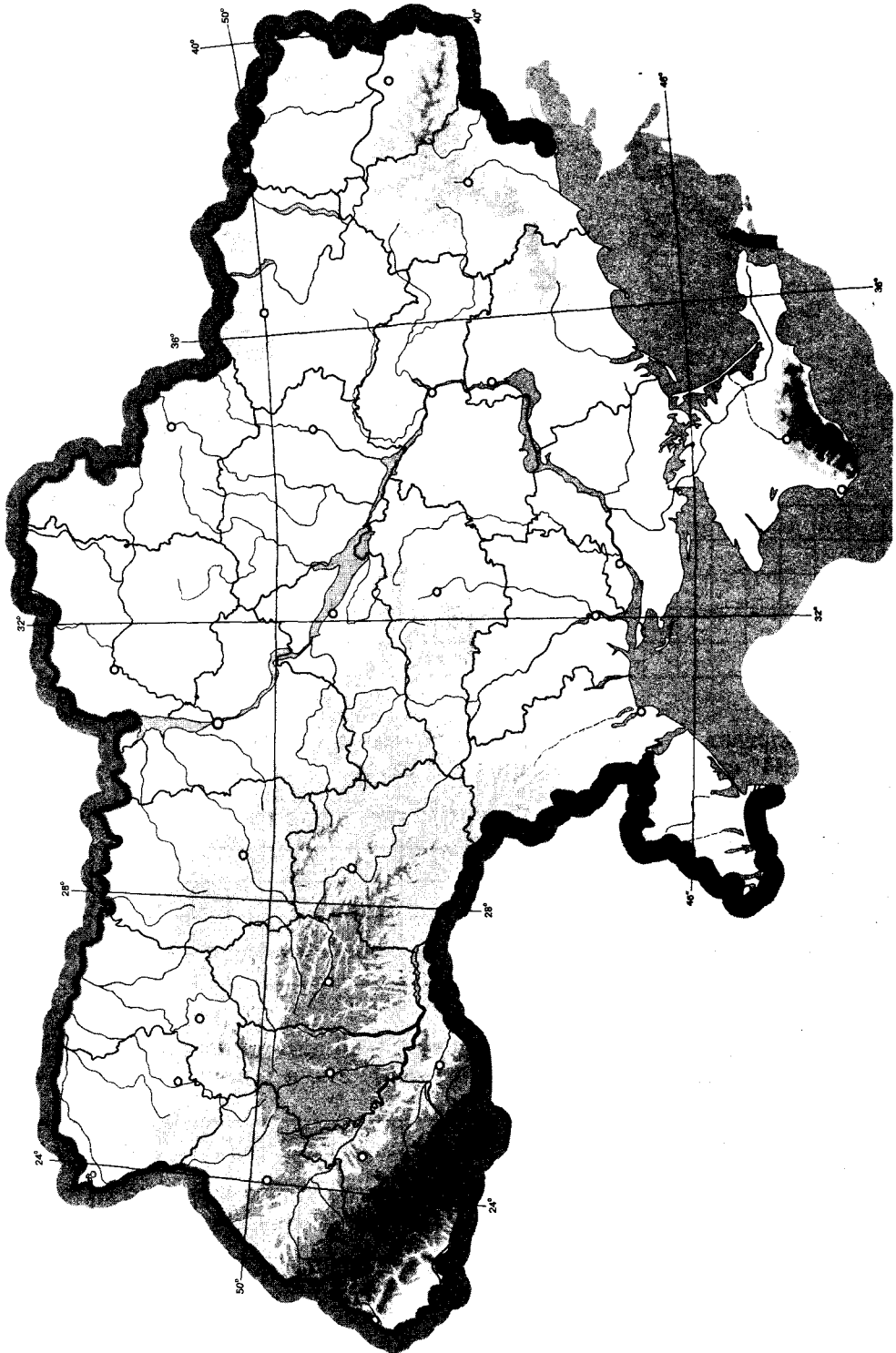
17. Охарактеризуйте екологічні проблеми, що виникли в Україні у зв'язку з використанням земельних ресурсів.

18. Поясніть закономірності розподілу населення на території України.

19*. Охарактеризуйте структуру зайнятості населення України та спрогнозуйте її зміну в майбутньому.

V. Завдання на контурній карті

23. Позначте на контурній карті України найпотужніші електростанції (3 ТЕС, 3 ГЕС та 4 АЕС).

I. Тестові завдання

1. Зазначте державу, з якою Україна межує на заході:
А Словаччина
Б Словенія
В Білорусь
Г Туреччина
2. Визначте, на скільки хвилин відрізняється місцевий час Черкас (32° сх. д.) і Харкова (36° сх. д.):
А 10 хв
Б 12 хв
В 16 хв
Г 4 хв
3. Визначте тектонічну структуру, у межах якої розташовані основні родовища залізних та марганцевих руд:
А Донецька складчаста область
Б Український щит
В Волино-Подільська плита
Г Причорноморська западина
4. Укажіть основний тип ґрунтів зони мішаних лісів України:
А дерново-підзолисті
Б сірі лісові
В чорноземи
Г каштанові
5. Оберіть відповідь, яка характеризує континентальний тип річного розподілу опадів:
А кількість опадів не має закономірного розподілу протягом року
Б кількість опадів холодного періоду перевищує кількість опадів у теплий період
В кількість опадів однакова в холодний і теплий періоди
Г кількість опадів теплого періоду перевищує кількість опадів у холодний період
6. Виберіть правильне визначення терміна «спеціалізація»:
А зосередження основної діяльності підприємства на виробництві вузького кола продукції, товарів і послуг
Б об'єднання технологічно пов'язаних між собою підприємств, продукція одного з яких є сировиною для іншого
В установлення виробничих зв'язків між підприємствами, кожне з яких спеціалізується на виробництві окремих частин одного виробу
Г група подібних за технологією виробництва і призначенням їхньої продукції підприємств, не пов'язаних між собою територіальним чинником
7. Виберіть групу областей, які найменш забезпечені водними ресурсами:
А Донецька, Запорізька, Миколаївська, Херсонська
Б Волинська, Дніпропетровська, Закарпатська, Полтавська
В Вінницька, Івано-Франківська, Тернопільська, Хмельницька
Г Житомирська, Київська, Рівненська, Чернігівська

8. Укажіть галузь, яка належить до хімії органічного синтезу:
- А виробництво калійної солі
 - Б виробництво соди
 - В виробництво мінеральних добрив
 - Г виробництво хімічних волокон
9. Зазначте, який основний чинник впливає на розміщення підприємств цукрової промисловості:
- А наявність трудових ресурсів
 - Б транспортний
 - В споживчий
 - Г сировинний
10. Укажіть правильне поєднання економічного району з його спеціалізацією:
- А Карпатський – важке машинобудування
 - Б Донецький – вирощування зернових
 - В Придніпровський – чорна металургія
 - Г Північно-Східний – курортне господарство
11. Визначте відповідність між умовними позначеннями корисних копалин і тектонічними структурами України, у межах яких вони залягають:
1	2	3	4
(Стебниківське)	(Нововолинське)	(Нікопольське)	(Берегівське)
- А Закарпатська міжгірна западина
 - Б Український щит
 - В Галицько-Волинська западина
 - Г Передкарпатський крайовий прогин
 - Д Скіфська плита
12. Знайдіть відповідність між географічними точками на території України та їхніми назвами:
- 1 мис Сарич
 - 2 с. Ділове
 - 3 с. Соломонове (околиці м. Чоп)
 - 4 с. Червона Зірка
- А крайня східна точка
 - Б географічний центр України
 - В крайня західна точка
 - Г географічний центр Європи
 - Д крайня південна точка
13. Укажіть відповідність між групами галузей господарства та галузями, які до них належать:
- 1 важка промисловість
 - 2 харчова промисловість
 - 3 легка промисловість
 - 4 невиробнича сфера
- А цукрова
 - Б швейна
 - В металургія
 - Г управління
 - Д деревообробна

14. Виберіть правильні твердження щодо природи України:

- 1 Хмельницьке родовище мінеральних вод знаходиться у Хмельницькій області
- 2 Дніпровсько-Донецький нафтогазоносний регіон належить до найдавніших за освоєнням
- 3 Донецький кряж – східна частина Донецької височини
- 4 гора Могила-Мечетна – найвища точка Приазовської височини
- 5 Березівське горбогір'я знаходиться в межах Закарпатської низовини
- 6 Яблуницький і Ужоцький перевали знаходяться в Кримських горах
- 7 Передкарпатський сірконосний басейн знаходиться у Передкарпатському прогині

15. Виберіть правильні твердження, що стосуються сільського господарства України:

- 1 рослинництво за обсягами виробленої продукції суттєво випереджає тваринництво
- 2 меліорація – сукупність заходів, спрямованих на поліпшення властивостей земель
- 3 у структурі виробництва зерна більша частина припадає на кукурудзу
- 4 найбільшу посівну площу серед технічних культур охоплює цукровий буряк
- 5 цукровий буряк – культура степової зони
- 6 в Україні виділяють чотири зони сільськогосподарської спеціалізації
- 7 скотарство – провідна галузь тваринництва України

У завданнях 1–10 відповідь позначайте тільки так .

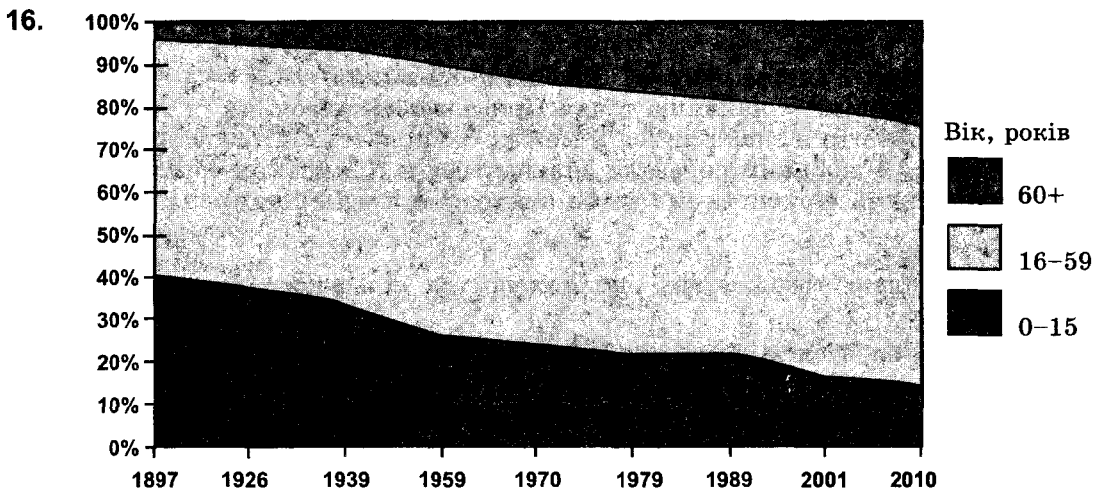
	А	Б	В	Г		А	Б	В	Г		А	Б	В	Г		А	Б	В	Г					
1	☐	☐	☐	☐	3	☐	☐	☐	☐	5	☐	☐	☐	☐	7	☐	☐	☐	☐	9	☐	☐	☐	☐
2	☐	☐	☐	☐	4	☐	☐	☐	☐	6	☐	☐	☐	☐	8	☐	☐	☐	☐	10	☐	☐	☐	☐

У завданнях 11–13 відповідь позначайте так навпроти відповідних літери і цифри.

	А	Б	В	Г	Д		А	Б	В	Г	Д		А	Б	В	Г	Д					
11	1	☐	☐	☐	☐	12	1	☐	☐	☐	☐	13	1	☐	☐	☐	☐	14	☐	☐	☐	☐
	2	☐	☐	☐	☐		2	☐	☐	☐	☐		2	☐	☐	☐	☐	15	☐	☐	☐	☐
	3	☐	☐	☐	☐		3	☐	☐	☐	☐		3	☐	☐	☐	☐					
	4	☐	☐	☐	☐		4	☐	☐	☐	☐		4	☐	☐	☐	☐					

У завданнях 14, 15 відповідь запишіть цифрами.

II. Робота з малюнками, схемами, таблицями, діаграмами

1. Назвіть вікові групи, що виділяють під час характеристики населення.

2. Зазначте, використовуючи малюнок, як змінювалася частка різних вікових груп населення в Україні за останнє сторіччя.

3. Укажіть, які демографічні процеси, характерні для населення нашої держави, можна згадати, розглядаючи цей малюнок.

III. Завдання відкритого типу

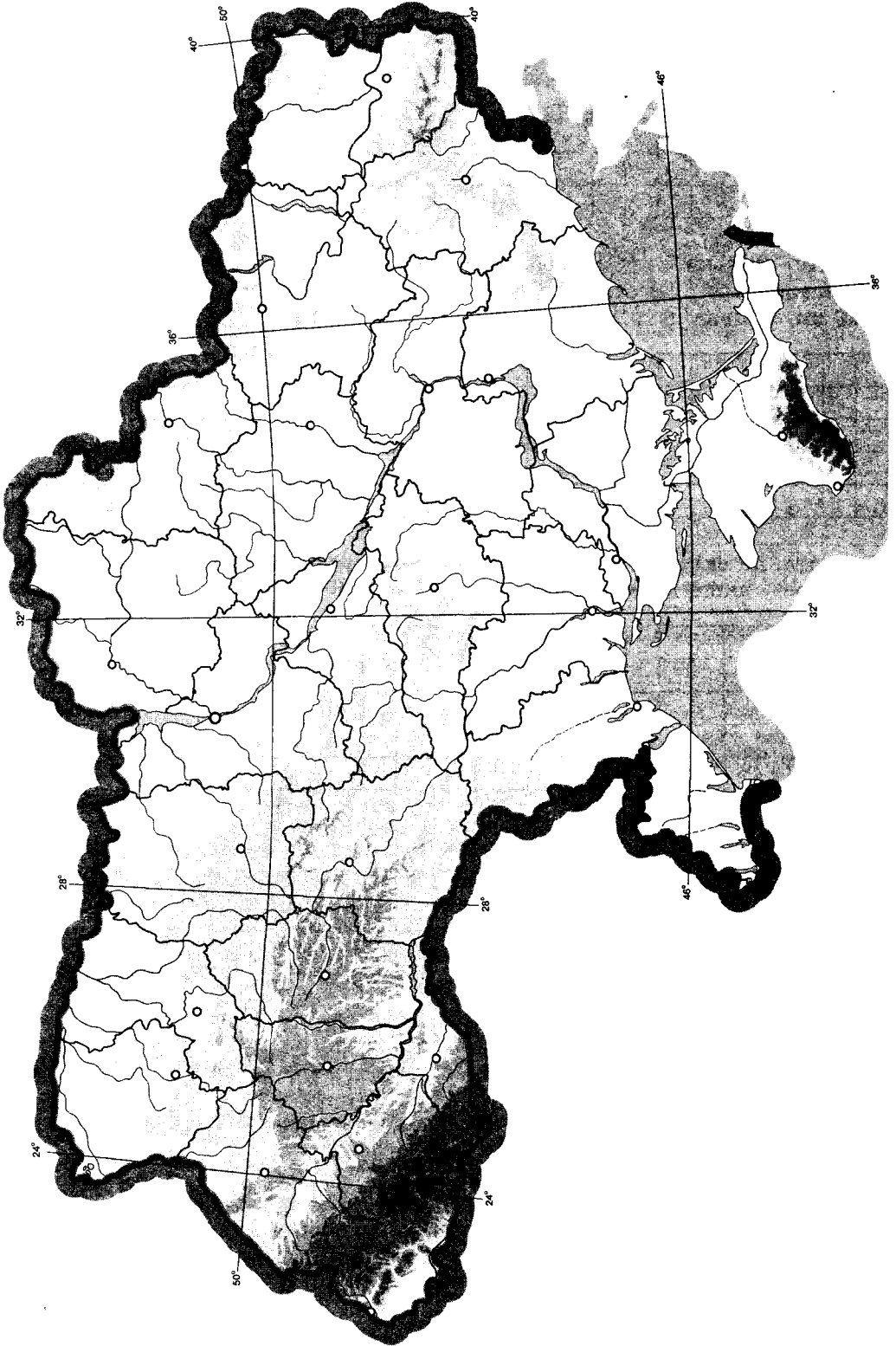
17. Складіть таблицю «Небезпечні атмосферні явища та райони їх поширення».

18. Що таке діаспора та які особливості української діаспори у світі?

19*. Які, на вашу думку, галузі сільського господарства слід розвивати в Україні високими темпами для задоволення потреб населення і поліпшення структури харчування?

V. Завдання на контурній карті

23. Підпишіть на контурній карті назви лівобережних областей України.

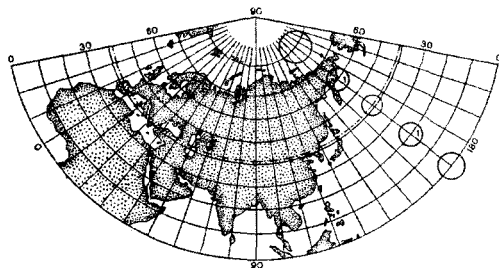
I Тестові завдання

1. Укажіть площу України:

- А 703,4 тис. км² В 560,8 тис. км²
 Б 487,5 тис. км² Г 603,7 тис. км²

2. За фрагментом карти визначте назву проєкції, у якій зображено земну поверхню:

- А азимутальна В конічна
 Б поліконічна Г циліндрична

3. Оберіть епоху горотворення, у яку остаточно сформувалися Карпатська і Кримська гірські споруди:

- А Альпійська В Каледонська
 Б Герцинська Г Байкальська

4. Оберіть правильне визначення терміна «падіння річки»:

- А кількість води, що проходить через переріз річки за одиницю часу
 Б відношення похилу річки до довжини
 В різниця між абсолютними висотами витoku і гирла річки
 Г різниця між абсолютними висотами вододілу і русла річки

5. Укажіть ім'я відомого вченого, який досліджував ґрунти в Україні:

- А Володимир Вернадський В Олександр Воейков
 Б Василь Докучаєв Г Павло Тутковський

6. Укажіть галузь текстильної промисловості, підприємства якої забезпечені вітчизняною сировиною:

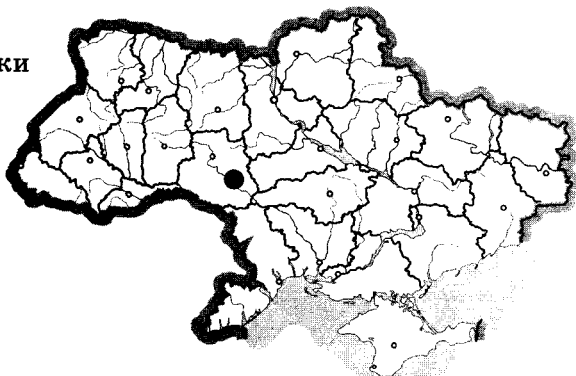
- А бавовняна В лляна
 Б вовняна Г шовкова

7. Зазначте адміністративну область України, яка межує з найбільшою кількістю країн:

- А Закарпатська В Чернігівська
 Б Одеська Г Волинська

8. Визначте, який об'єкт електроенергетики позначено на карті пунсоном:

- А Кременчуцька ГЕС
 Б Ладизинська ТЕС
 В Південноукраїнська АЕС
 Г Дністровська ГЕС

9. Укажіть головний чинник, що вплинув на формування Придніпровського металургійного району:

- А вигідне економіко-географічне положення В сировинна база
 Б надлишок трудових ресурсів Г дешева електроенергія

10. Виберіть економічний район, для якого характерним є переважання чорної металургії, хімічної промисловості, електроенергетики, машинобудування та сільського господарства:

- А Карпатський В Північно-Східний
 Б Столичний Г Придніпровський

11. Укажіть відповідність між тектонічними структурами та формами рельєфу, які з ними пов'язані:

1 Волино-Подільська плита	А Приазовська височина
2 Український щит	Б Закарпатська низовина
3 Донецька складчаста споруда	В Причорноморська низовина
4 Закарпатська западина	Г Волинська височина
	Д Донецький кряж

12. Визначте відповідність між датами і подіями, пов'язаними з історією формування державної території сучасної України:

1 1939 р.	2 1940 р.	3 1945 р.	4 1954 р.
А Кримська область увійшла до складу Української РСР	Б до складу Української РСР увійшли Північна Буковина та Південна Бессарабія	В Україна увійшла до складу СРСР	Г до складу Української РСР увійшла Закарпатська область
Д Західна Україна увійшла до складу Української РСР			

13. Зазначте відповідність між транспортними засобами і центрами їх виробництва:

1 легкові автомобілі	А Дніпропетровськ
2 морські судна	Б Луганськ
3 тепловози	В Миколаїв
4 літаки	Г Харків
	Д Запоріжжя

14. Виберіть правильні твердження щодо клімату України:

- 1 континентальність клімату зростає в західному напрямку
- 2 максимальна кількість опадів за рік випадає у східній частині України
- 3 на Південному березі Криму клімат субтропічний середземноморського типу
- 4 основна кількість опадів в Україні випадає у вигляді дощу
- 5 найбільшу кількість сонячної радіації отримує південь нашої країни
- 6 над територією України панують тропічні повітряні маси
- 7 опади в Україну надходять в основному з Арктики

15. Укажіть підприємства, що належать до деревообробної промисловості:

1 меблева фабрика	5 сірникова фабрика
2 картонна фабрика	6 лісозаготівельне господарство
3 фабрика пиломатеріалів	7 лісохімічне підприємство
4 гідролізна фабрика	

У завданнях 1-10 відповідь позначаєте тільки так: .

А Б В Г	А Б В Г	А Б В Г	А Б В Г	А Б В Г
1 ☐ ☐ ☐ ☐	3 ☐ ☐ ☐ ☐	5 ☐ ☐ ☐ ☐	7 ☐ ☐ ☐ ☐	9 ☐ ☐ ☐ ☐
2 ☐ ☐ ☐ ☐	4 ☐ ☐ ☐ ☐	6 ☐ ☐ ☐ ☐	8 ☐ ☐ ☐ ☐	10 ☐ ☐ ☐ ☐

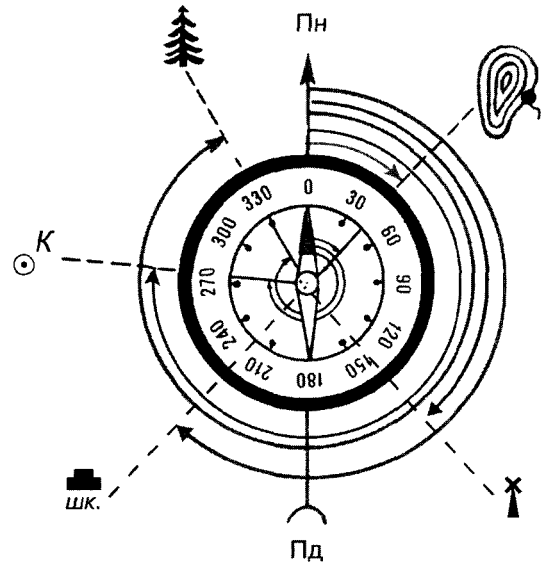
У завданнях 11-13 відповідь позначаєте так: навпроти відповідних літери і цифри.

А Б В Г Д	А Б В Г Д	А Б В Г Д	
11 1 ☐ ☐ ☐ ☐ ☐	12 1 ☐ ☐ ☐ ☐ ☐	13 1 ☐ ☐ ☐ ☐ ☐	14 ☐ ☐ ☐
2 ☐ ☐ ☐ ☐ ☐	2 ☐ ☐ ☐ ☐ ☐	2 ☐ ☐ ☐ ☐ ☐	15 ☐ ☐ ☐
3 ☐ ☐ ☐ ☐ ☐	3 ☐ ☐ ☐ ☐ ☐	3 ☐ ☐ ☐ ☐ ☐	У завданнях 14, 15 відповідь записуйте цифрами.
4 ☐ ☐ ☐ ☐ ☐	4 ☐ ☐ ☐ ☐ ☐	4 ☐ ☐ ☐ ☐ ☐	

II. Робота з малюнками, схемами, таблицями, діаграмами

16. Визначте напрямок та азимут географічних об'єктів, що вказані на малюнку.

Географічний об'єкт	Напрямок	Азимут
Западина		
Млин		
Школа		
Криниця		
Дерево		

III. Завдання відкритого типу

17. Поясніть, як впливає підстильна поверхня на клімат України.
18. Охарактеризуйте національний склад населення України.
- 19*. Охарактеризуйте соціально-економічні чинники, що впливають на народжуваність в Україні.

IV. Задачі

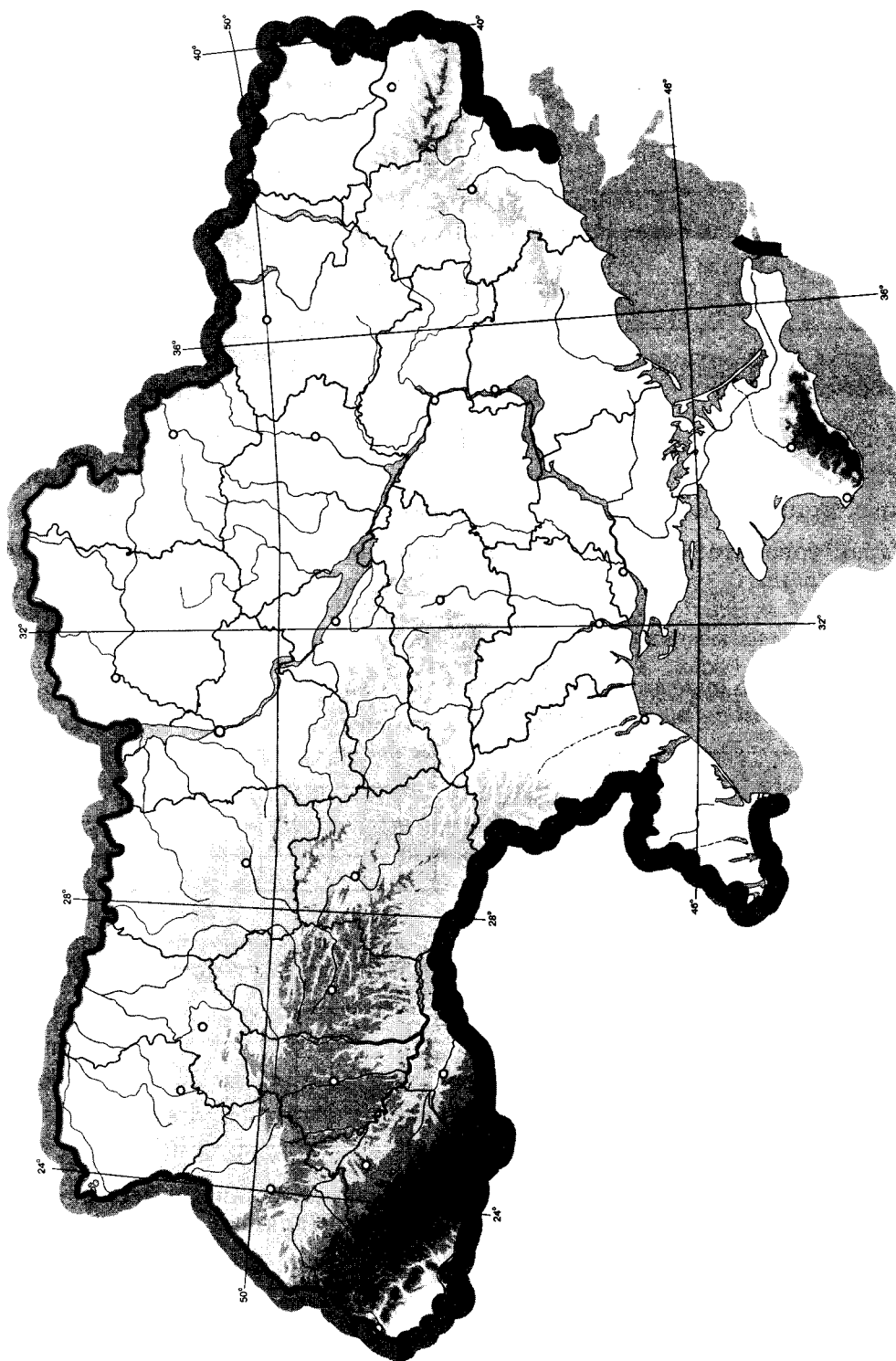
20. Визначте, якою буде температура повітря в Кримських горах на висоті 1500 м, якщо на рівні моря вона становить 10 °С.

21. Визначте похил річки Дністер, якщо її витік розташований на висоті 1000 м над рівнем моря, гирло – на висоті 0 м, а її довжина становить 1362 км.

- 22*. Визначте географічні координати міста, якщо Сонце в ньому сходить на 10 год 24 хв пізніше, ніж на 180° д., а висота Полярної зірки над горизонтом становить близько 50°.

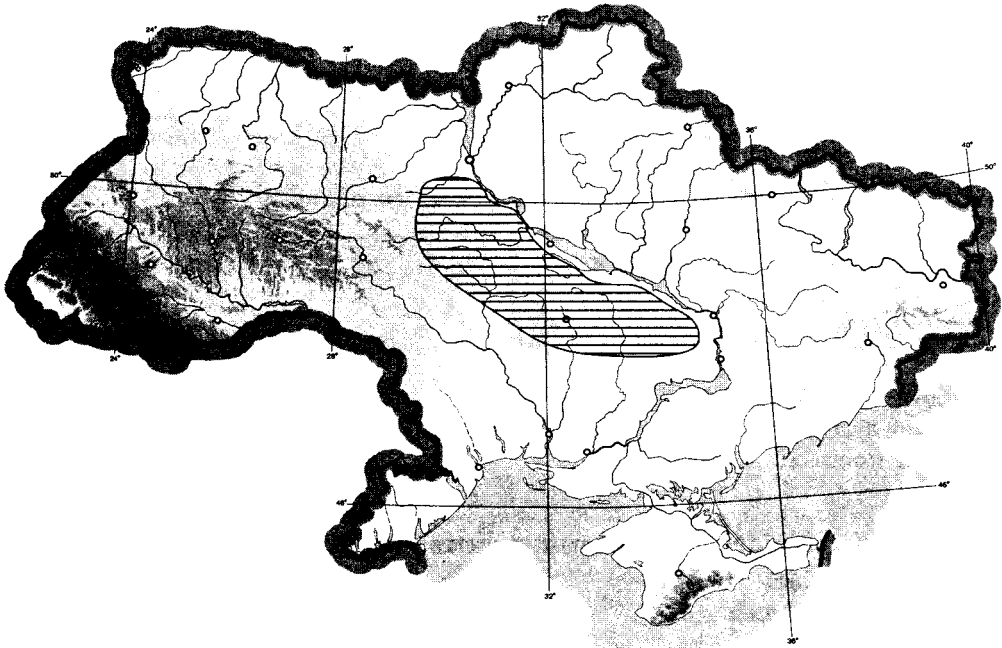
V. Завдання на контурній карті

23. Підпишіть на контурній карті історико-географічні землі України.

Тестові завдання

- Оберіть масштаб, який відповідає дрібномасштабній географічній карті:
 - 1 : 2 000 000
 - 1 : 250 000
 - 1 : 300 000
 - 1 : 50 000
- Визначте відносну висоту між найвищою точкою Українських Карпат і найвищою точкою рівнинної частини України:
 - 1546 м
 - 2061 м
 - 2576 м
 - 515 м
- Зазначте, хто з дослідників написав книжку «Опис України»:
 - Клавдій Птоломей
 - Страбон
 - Гійом де Боплан
 - Пліній Старший
- З'ясуйте, яку форму рельєфу позначено на карті:
 - Подільська височина
 - Придніпровська низовина
 - Придніпровська височина
 - Причорноморська низовина

- Зазначте, який тип живлення характерний для рівнинного типу річок України:
 - сніговий
 - дощовий
 - льодовиковий
 - змішаний

6. Оберіть поняття, яке відповідає визначенню: «сукупність підприємств, які виготовляють однорідну продукцію або надають однорідні послуги»:
- А міжгалузевий комплекс
 - Б інфраструктура
 - В галузь
 - Г економічна система
7. Зазначте, яка галузь хімічної промисловості орієнтується на споживача:
- А виробництво кам'яної солі
 - Б виробництво соди
 - В виробництво калійних добрив
 - Г виробництво сірчаної кислоти
8. Укажіть продукцію машинобудування, що виробляють у Харкові:
- А вагони, верстати
 - Б літаки, холодильники
 - В велосипеди, трактори
 - Г комбайни, морські судна
9. Виберіть галузь легкої промисловості, центри якої зосереджені на Поліссі:
- А лляна
 - Б вовняна
 - В бавовняна
 - Г конопледжутова
10. Визначте економічний район, для якого характерним є переважання машинобудування і металообробки, хімічної, паливної, лісової та деревообробної, легкої, харчової промисловості та багатофункціонального сільського господарства:
- А Карпатський
 - Б Причорноморський
 - В Донецький
 - Г Північно-Східний
11. Укажіть відповідність між типами та формами рельєфу:
- 1 водно-льодовиковий
 - 2 морський акумулятивний
 - 3 еоловий
 - 4 водно-ерозійний
- А дюни
 - Б зандри
 - В річкові долини
 - Г піщані коси
 - Д куести
12. Визначте відповідність між типами ґрунтів та регіонами їх поширення:
- 1 дерново-підзолисті
 - 2 опідзолені чорноземи
 - 3 звичайні чорноземи
 - 4 буроземні гірсько-лучні
- А Карпати
 - Б Кримські гори
 - В Полісся
 - Г Лісостеп
 - Д Степ

13. Визначте відповідність між галузями лісової промисловості та принципами їх розміщення:

- 1 лісозаготівля
- 2 виробництво меблів
- 3 виробництво паперу
- 4 лісохімічна промисловість

- А у районах накопичення відходів лісової промисловості
- Б у районах зосередження лісових ресурсів
- В орієнтовані на споживача
- Г орієнтовані на кваліфіковану робочу силу
- Д біля джерел паливних ресурсів

14. Виберіть правильні твердження щодо внутрішніх вод України:

- 1 річки України належать до басейнів Чорного, Азовського та Балтійського морів
- 2 Шацькі озера мають карстове походження
- 3 озеро Синевир льодовикового походження
- 4 водоспад Шипот найвищий в Україні
- 5 басейн Дунаю займає найбільшу площу в Україні
- 6 найдовший канал в Україні – Північнокримський
- 7 найбільша густота річкової сітки на Причорноморській низовині

15. Виберіть назви трьох портів на Дунаї:

1 Ізмаїл	5 Рені
2 Одеса	6 Іллічівськ
3 Бердянськ	7 Севастополь
4 Кілія	

У завданнях 1–10 відповідь позначайте тільки так:

1	А Б В Г	3	А Б В Г	5	А Б В Г	7	А Б В Г	9	А Б В Г
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
2	А Б В Г	4	А Б В Г	6	А Б В Г	8	А Б В Г	10	А Б В Г
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

У завданнях 11–13 відповідь позначайте так: навпроти відповідних літери і цифри.

11	1	А Б В Г Д	12	1	А Б В Г Д	13	1	А Б В Г Д	14	☐
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
	2	А Б В Г Д		2	А Б В Г Д		2	А Б В Г Д	15	☐
	☐	☐		☐	☐		☐	☐	☐	☐
	3	А Б В Г Д		3	А Б В Г Д		3	А Б В Г Д		
	☐	☐		☐	☐		☐	☐		
	4	А Б В Г Д		4	А Б В Г Д		4	А Б В Г Д		
	☐	☐		☐	☐		☐	☐		

У завданнях 14, 15 відповідь записуйте цифрами.

II. Робота з малюнками, схемами, таблицями, діаграмами

16.

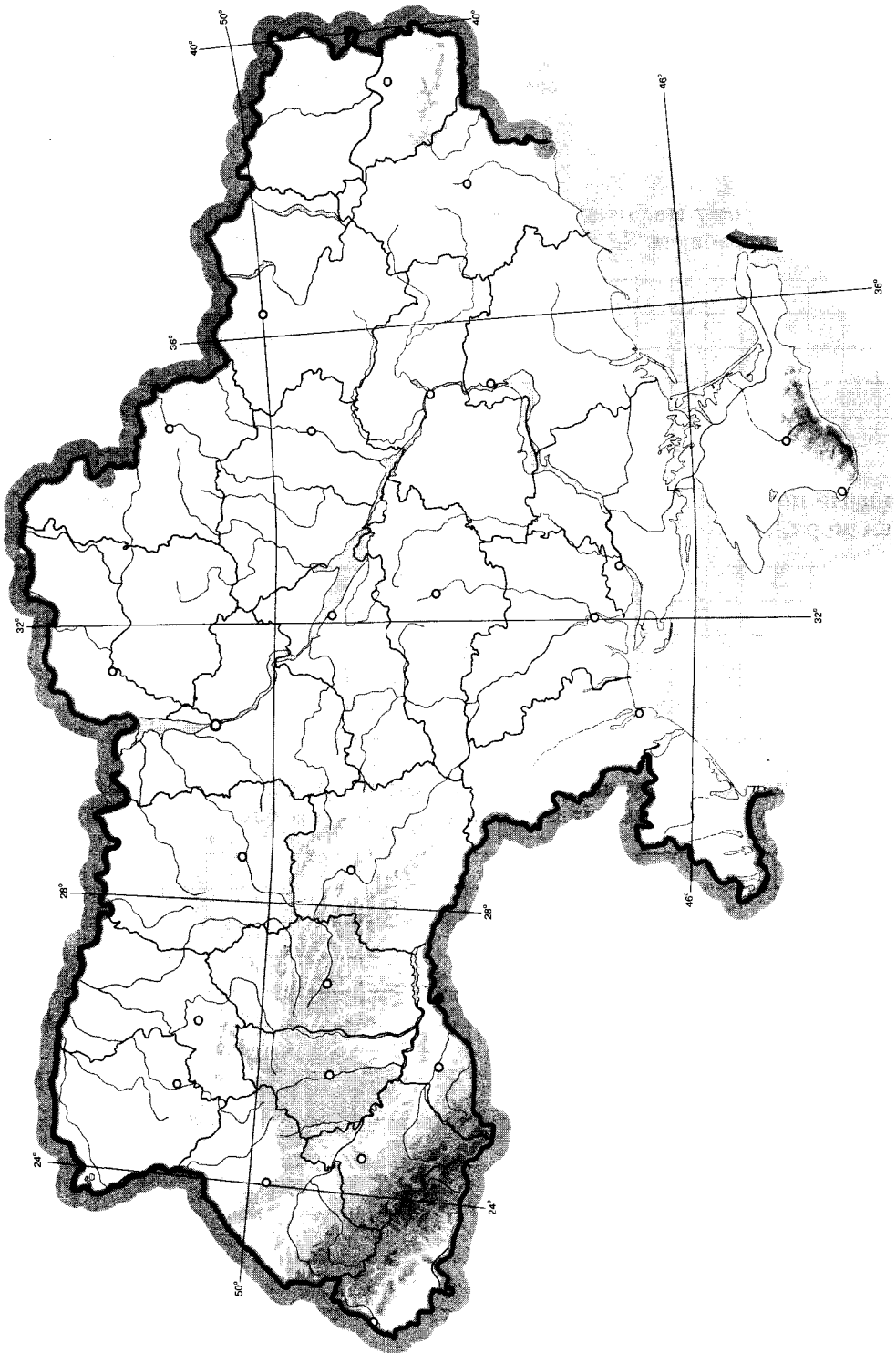
1. За наведеним планом місцевості визначте напрямок та азимут мосту на притоці головної річки і джерела відносно спостерігача, який перебуває в центрі населеного пункту Б.

2. Опишіть місцевість, яку побачить навколо себе велосипедист, рухаючись від центру населеного пункту А до центру населеного пункту В.

3. Яку відстань (м) проїде велосипедист з умови попереднього завдання?

V. Завдання на контурній карті

23. Позначте на контурній карті основні форми рельєфу України.

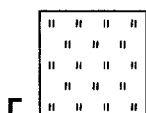
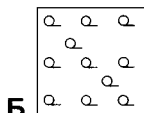
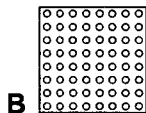
I. Тестові завдання

1. Зазначте, з якими країнами Україна межує на південному заході:

- A** Угорщина, Польща
Б Болгарія, Молдова

- B** Молдова, Румунія
Г Словаччина, Росія

2. Позначте умовний знак, яким на топографічних картах зображують фруктовий сад:

3. Зазначте, якої назви немає серед пасом Гірського Криму:

- A** Зовнішнє
Б Головне
B Внутрішнє
Г Центральнє

4. Визначте, які корисні копалини пов'язані з Передкарпатським прогином:

- A** боксити
Б нафта й газ
B кам'яне вугілля
Г уранові руди

5. Виберіть тип ґрунтів, що належать до азональних:

- A** сірі лісові
Б дерново-підзолисті
B лучно-болотні
Г каштанові

6. Виберіть твердження, яке не стосується Чорного моря:

- A** усе життя в морі зосереджене в багатому на кисень поверхневому шарі
Б найбільша затока – Таганрозька
B більша частина моря розташована в субтропічному кліматичному поясі
Г площа моря становить 420 тис. км²

7. Оберіть поняття, яке відповідає визначенню «це величина, яка відображає відношення кількості населення до площі території, на якій воно проживає»:

- A** демографія
Б природний приріст населення
B густина населення
Г імміграція

8. Укажіть пару країн світу, де найбільша українська діаспора:

- A** США і Канада
Б Білорусь і Польща
B США і Росія
Г Росія і Польща

9. Укажіть правильне сполучення галузі промисловості будівельних матеріалів та чинника, який впливає на її розміщення:

- А цементна – сировина
- Б цегельна – вода
- В залізобетонні конструкції – трудові ресурси
- Г скло – науково-дослідна база

10. Визначте варіант, у якому вказано електростанції одного типу:

- А Дніпровська, Кременчуцька
- Б Канівська, Рівненська
- В Луганська, Хмельницька
- Г Дніпродзержинська, Курахівська

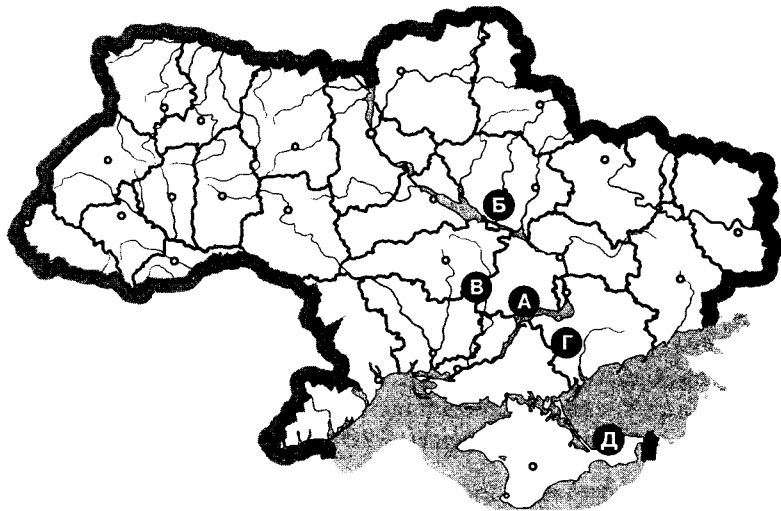
11. Укажіть відповідність між природоохоронними об'єктами та фізико-географічними одиницями, на території яких вони розташовані:

- 1 Національний природний парк «Святі гори»
- 2 Черемський природний заповідник
- 3 Канівський природний заповідник
- 4 природний заповідник «Мис Мартьян»

- А мішані і широколисті ліси
- Б степ
- В Українські Карпати
- Г Кримські гори
- Д лісостеп

12. Визначте відповідність між залізорудними басейнами (районами) і буквами на картосхемі:

- 1 Білозерський
- 2 Керченський
- 3 Криворізький
- 4 Кременчуцький

13. Визначте відповідність між продукцією хімічної промисловості та центрами, де її виробляють:

- 1 калійні добрива
- 2 фосфорні добрива
- 3 азотні добрива
- 4 сірчана кислота

- А Новий Розділ
- Б Черкаси
- В Стебник
- Г Маріуполь
- Д Херсон

14. Серед запропонованих історико-географічних регіонів виберіть ті, що знаходяться в Західній Україні:

- 1 Слобожанщина
- 2 Таврія
- 3 Волинь
- 4 Галичина
- 5 Буковина
- 6 Наддніпрянщина
- 7 Сіверщина

15. Виберіть правильні твердження, що стосуються лісопромислового комплексу:

- 1 деревне вугілля, смоли, дубильні речовини виробляє деревообробна промисловість
- 2 в Україні немає власного виробництва сірників
- 3 найбільш лісистими районами України є Полісся та Українські Карпати
- 4 підприємства лісопромислового комплексу розміщуються рівномірно по території України
- 5 основним споживачем деревини є лісохімічна промисловість
- 6 забезпеченість потреб у лісовій сировині становить близько 20 %
- 7 на зменшення обсягів виробництва впливає насиченість внутрішнього ринку імпортними товарами

У завданнях 1-10 відповідей позначають тільки так: X

1	A B B Г	3	A B B Г	5	A B B Г	7	A B B Г	9	A B B Г
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

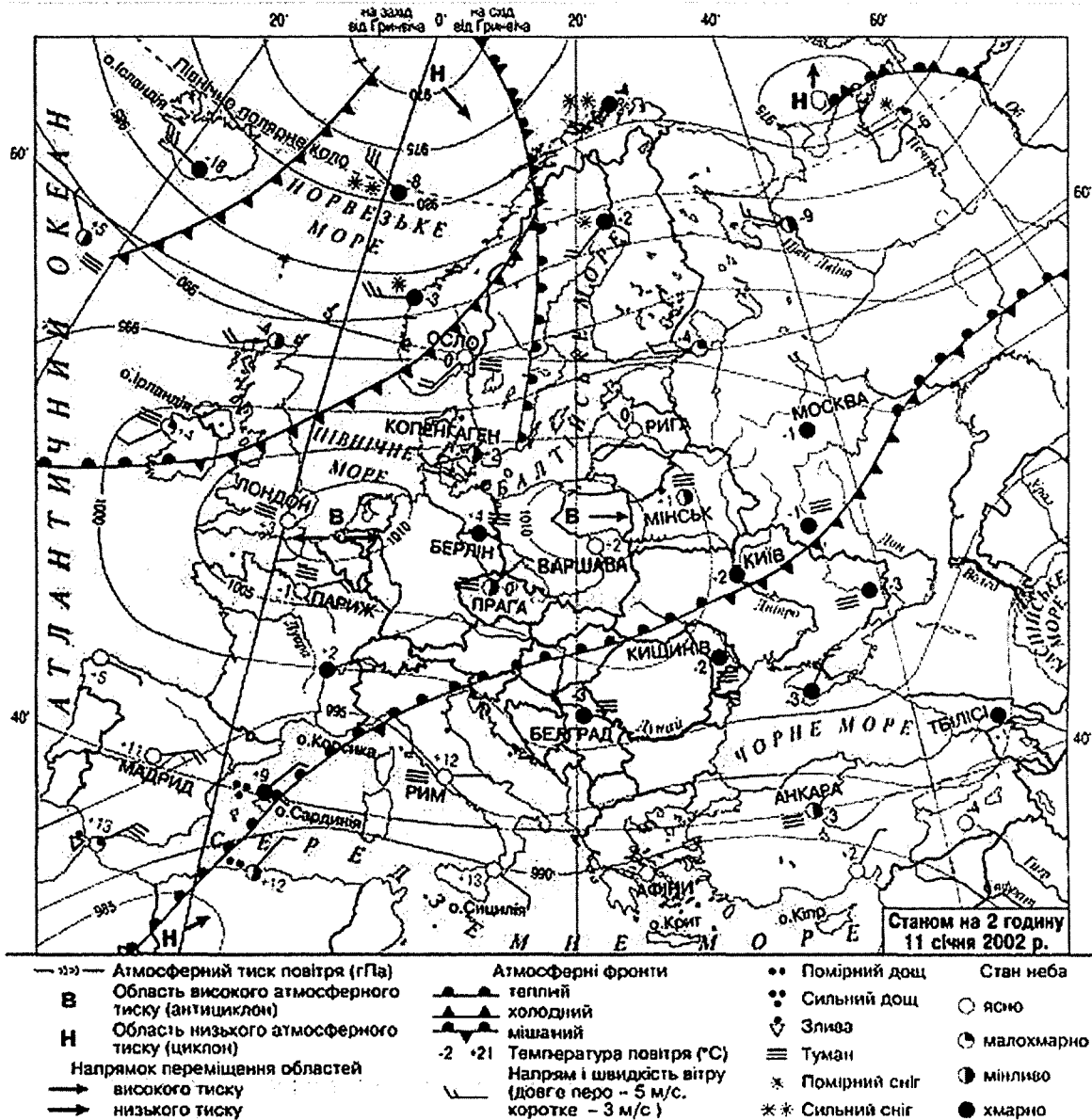
У завданнях 11-13 відповідей позначають так: X навпроти відповідних літери і цифри.

11	1	A B B Г Д	12	1	A B B Г Д	13	1	A B B Г Д	14	☐
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

У завданнях 14, 15 відповідь записуйте цифрами.

II. Робота з малюнками, схемами, таблицями, діаграмами

16.

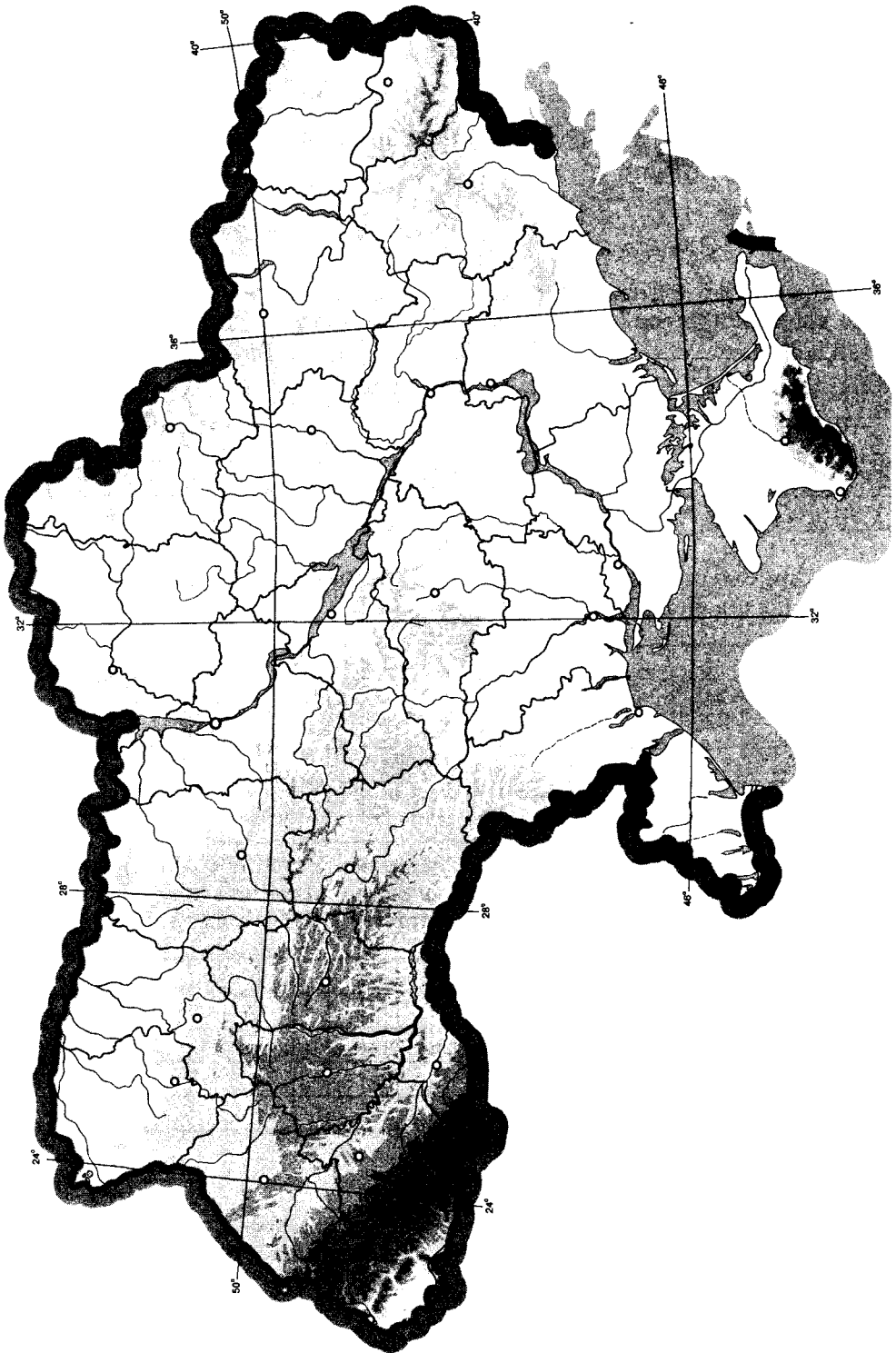
Станом на 2 години 11 січня 2002 р.

1. Визначте, яка температура повітря зафіксована в столиці України на момент створення карти.

2. Використовуючи інформацію, що містить карта, спрогнозуйте, чого слід очікувати (потепління чи похолодання) на території нашої держави.

V. Завдання на контурній карті

23. Нанесіть на контурну карту України найбільший центр виробництва тракторів, вантажних автомобілів, автобусів, кукурудзозбиральних, зернозбиральних та бурякозбиральних комбайнів, суднобудування, літакобудування, гірничошахтного обладнання, вагонів-цистерн.

Тестові завдання

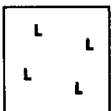
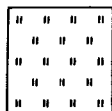
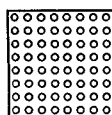
1. Укажіть область України, яка має спільний кордон із чотирма країнами:

- А Чернівецька
- Б Закарпатська
- В Волинська
- Г Чернігівська

2. Зазначте, які суфозійні форми рельєфу поширені на Придніпровській і Причорноморській низовинах:

- А поди і степові блюдця
- Б кари і «баранячі лоби»
- В зандрові рівнини і морени
- Г кар'єри і терикони

3. З'ясуйте, яким знаком на топографічній карті зображено мішаний ліс:

4. Укажіть, якому історико-географічному краю відповідає більша частина території Львівської, Івано-Франківської та Тернопільської областей:

- А Волинь
- Б Буковина
- В Бессарабія
- Г Галичина

5. Укажіть, яке озеро утворилося в результаті обвалу у верхів'ях річки Теребля:

- А Синевир
- Б Несамовите
- В Бребенескул
- Г Марічейка

6. Укажіть основні чинники розміщення підприємств будівельної галузі в Україні:

- А споживач і сировина
- Б джерела енергії
- В трудові ресурси
- Г водні ресурси і сировина

7. Оберіть варіант, у якому правильно поєднано економічний район і його спеціалізацію:

- А Столичний – гірничодобувна галузь
- Б Причорноморський – лісове господарство

- В** Північно-Східний – чорна металургія
Г Подільський – сільське господарство
8. Укажіть, за яким принципом розташоване виробництво гірничошахтного устаткування в Україні:
А тяжіння до трудових ресурсів
Б тяжіння до джерел енергії
В тяжіння до транспортних мереж
Г тяжіння до сировини
9. Оберіть термін, який означає різницю між кількістю людей, що виїхали з країни та в'їхали в неї протягом року:
А природний приріст населення
Б зовнішні міграції
В сальдо міграції
Г еміграція
10. Укажіть групу областей, у якій жодна не входить до складу Причорноморського економічного району:
А Одеська, Донецька, Херсонська
Б Херсонська, Дніпропетровська, Луганська
В Дніпропетровська, Донецька, Луганська
Г Миколаївська, Херсонська, Одеська
11. Визначте відповідність між меншими і більшими природними об'єктами:
 1 Обитічна коса
 2 коса Бирючий Острів
 3 г. Могила-Мечетна
 4 г. Берда
- А** Хотинська височина
Б Донецька височина
В Приазовська височина
Г Чорне море
Д Азовське море
12. Укажіть відповідність між продукцією машинобудування і центрами, де її виробляють:
 1 морські судна
 2 енергетичне обладнання
 3 автомобілі
 4 бурякозбиральні комбайни
- А** Луцьк
Б Тернопіль
В Львів
Г Миколаїв
Д Харків
13. Визначте відповідність між сільськогосподарськими культурами та областями, де їх вирощують:
 1 баштанні
 2 соняшник
 3 хміль
 4 цукрові буряки
- А** Закарпатська
Б Житомирська
В Черкаська
Г Херсонська
Д Луганська

14. Виберіть три озера України, що знаходяться в заплаві Дунаю:

- 1 Бребенескул
- 2 Ялпуг
- 3 Світязь
- 4 Липовецьке
- 5 Синевир
- 6 Кагул
- 7 Кугурлуй

15. Виберіть правильні твердження щодо паливно-енергетичного комплексу України:

- 1 серед інших галузей паливно-енергетичного комплексу нафтова є провідною
- 2 за обсягами видобутку вугілля Україна належить до першої десятки провідних країн світу
- 3 кількість щорічно видобутої нафти відповідає потребам країни
- 4 АЕС практично не виділяє в атмосферу хімічних забруднювачів
- 5 АЕС забезпечують приблизно 5 % електроенергії, виробленої в країні
- 6 в Україні ГЕС розташовані переважно на рівнинних річках
- 7 геотермальна енергетика для виробництва електроенергії використовує рослинні олії та тваринні жири

У завданнях 1–10 відповідь позначають тільки так:

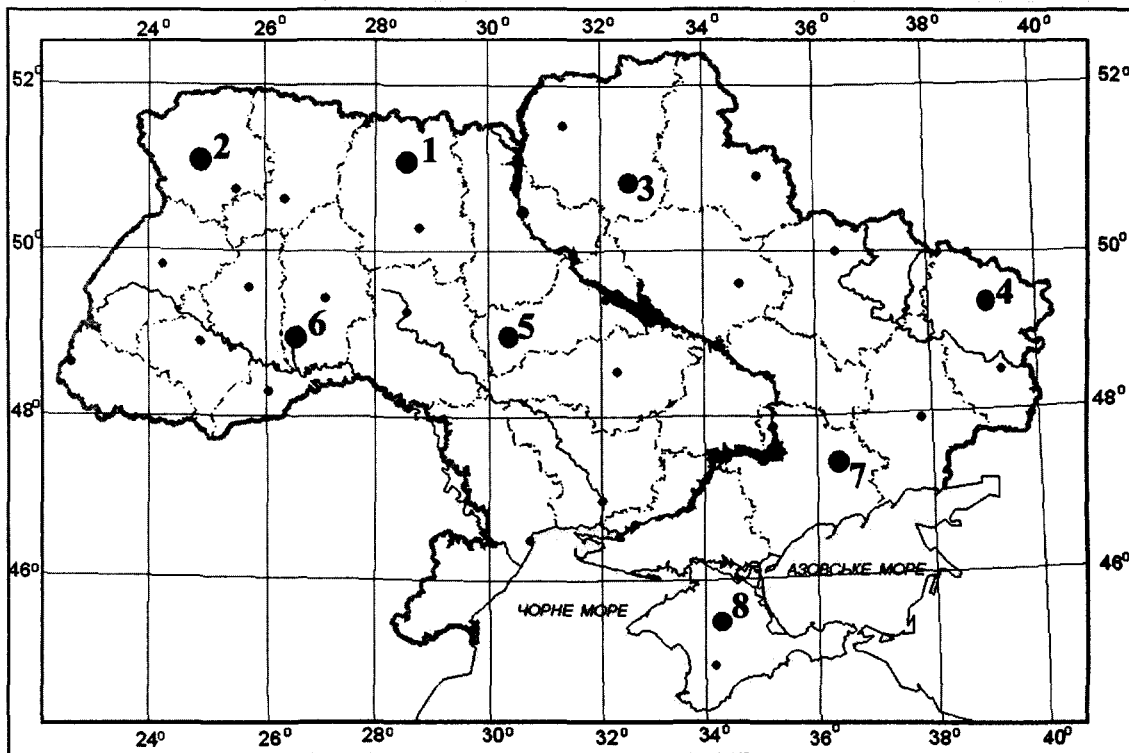
1	☐	☐	☐	☐	3	☐	☐	☐	☐	5	☐	☐	☐	☐	7	☐	☐	☐	☐	9	☐	☐	☐	☐
2	☐	☐	☐	☐	4	☐	☐	☐	☐	6	☐	☐	☐	☐	8	☐	☐	☐	☐	10	☐	☐	☐	☐

У завданнях 11–13 відповідь позначають так: навпроти відповідних літери і цифри.

11	1	☐	☐	☐	☐	☐	☐	12	1	☐	☐	☐	☐	☐	☐	13	1	☐	☐	☐	☐	☐	☐	14	☐	☐	☐
	2	☐	☐	☐	☐	☐	☐		2	☐	☐	☐	☐	☐	☐		2	☐	☐	☐	☐	☐		15	☐	☐	☐
	3	☐	☐	☐	☐	☐	☐		3	☐	☐	☐	☐	☐	☐		3	☐	☐	☐	☐	☐		У завданнях 14, 15 відповідь записуйте цифрами.			
	4	☐	☐	☐	☐	☐	☐		4	☐	☐	☐	☐	☐		4	☐	☐	☐	☐	☐						

II. Робота з картками, схемами, таблицями, діаграмами

16. Використовуючи наведену картосхему, виконайте завдання.

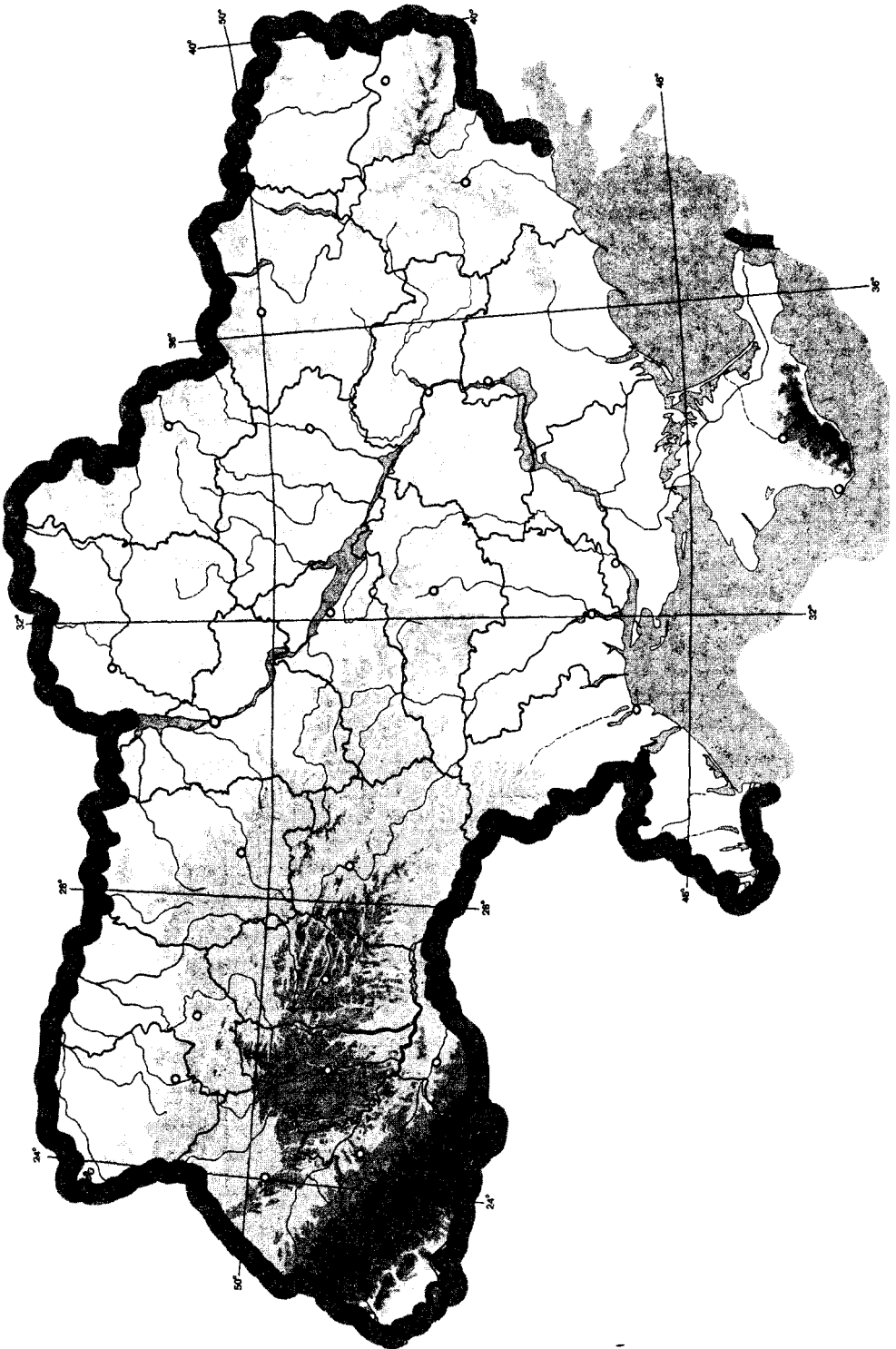
1. Назвіть області, що позначені на картосхемі цифрами 1, 2, 3, 4, 5.

2. Визначте приблизну відстань (у км) від точки 6 до Північного полюса.

3. Визначте різницю у місцевому часі (хвилин) між пунктами 7 і 8.

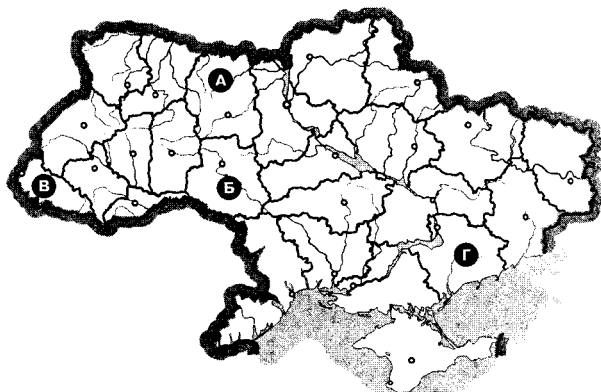
VI. Завдання на контурній карті

23. Позначте на контурній карті України 10 водних об'єктів: 5 озер, 3 водосховища, 2 канали.

I. Тестові завдання

- Укажіть назву області, у якій розташована крайня східна точка України:
А Луганська **Б** Донецька **В** Харківська **Г** Запорізька
- Укажіть країну – сусідку України, кордон з якою проходить по річці Дунай:
А Румунія **Б** Словаччина **В** Угорщина **Г** Польща
- Укажіть, де розташований географічний центр Європи:
А смт Добровеличківка Кіровоградської обл. **В** м. Київ
Б с. Ділове Закарпатської обл. **Г** с. Грем'яч Чернігівської обл.
- Оберіть термін, яким називають заходи зі збереження та підвищення родючості ґрунтів:
А рекультивация **Б** деградація **В** меліорація **Г** бонітування
- Визначте, що є головним чинником сучасного утворення ярів у межах України:
А вулканізм і землетруси **В** робота текучих вод
Б робота вітру **Г** робота льодовика
- Виберіть правильне твердження:
А Оптимістична печера утворилася в крейдових відкладах
Б Товтри – пасма та горби, що утворилися на краю прадавнього моря
В Шацькі озера утворилися в нижній течії річки Дунай
Г найдовший канал в Україні – Дніпро–Донбас
- Укажіть, який заповідник не є біосферним:
А «Асканія-Нова» **Б** Поліський **В** Карпатський **Г** Дунайський
- Оберіть групу економічних районів України, на які припадає найбільша частка товарного виробництва продукції машинобудування:
А Донецький, Придніпровський, Столичний
Б Донецький, Придніпровський, Північно-Східний
В Придніпровський, Північно-Східний, Столичний
Г Карпатський, Подільський, Придніпровський
- Визначте, яка з позначених буквами на картосхемі областей України належить до основної зони буряківництва.
- Оберіть групу областей, у яких розташовані основні центри видобування бурого вугілля:
А Кіровоградська, Черкаська
В Кіровоградська, Запорізька
Б Житомирська, Вінницька
Г Київська, Житомирська
- Визначте відповідність між сільськогосподарськими культурами та областями України, де їх вирощують найбільше:
1 тютюн **А** Вінницька
2 соняшник **Б** Івано-Франківська
3 цукровий буряк **В** Житомирська
4 льон **Г** Закарпатська
Д Дніпропетровська

ДЕРЖАВНА ПІДСІМКОВА АТЕС ГАРЦІЯ

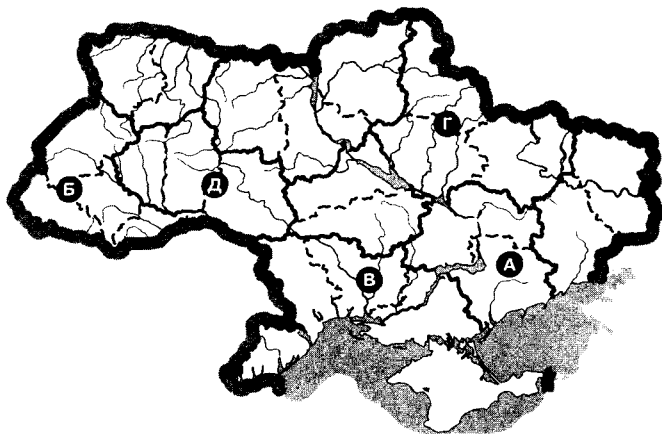
12. Визначте відповідність між паливними корисними копалинами та їхніми найбільшими родовищами в Україні:

- 1 буре вугілля
- 2 нафта і газ
- 3 кам'яне вугілля
- 4 торф

- А Львівсько-Волинський басейн
- Б Леляківське родовище (Чернігівська обл.)
- В Дніпровський басейн
- Г Тетерівське родовище (Київська обл.)
- Д Бовтиське родовище (Кіровоградська обл.)

13. Визначте відповідність між економічними районами України, позначеними на картосхемі буквами, та їхніми назвами:

- 1 Подільський
- 2 Причорноморський
- 3 Північно-Східний
- 4 Карпатський

14. Виберіть елементи берегової лінії, що належать до Азовського моря:

- 1 Бердянська коса
- 2 Каламітська затока
- 3 Арабатська Стрелка
- 4 о. Зміїний
- 5 Таганрозька затока
- 6 Тендрівська коса
- 7 Феодосійська затока

15. Виберіть економічні райони, що спеціалізуються на виробництві чорних металів:

- 1 Карпатський
- 2 Північно-Східний
- 3 Подільський
- 4 Донецький
- 5 Придніпровський
- 6 Північно-Західний
- 7 Центральний

У завданнях 1-10 відповідь позначайте буквами А, Б, В, Г, Д.

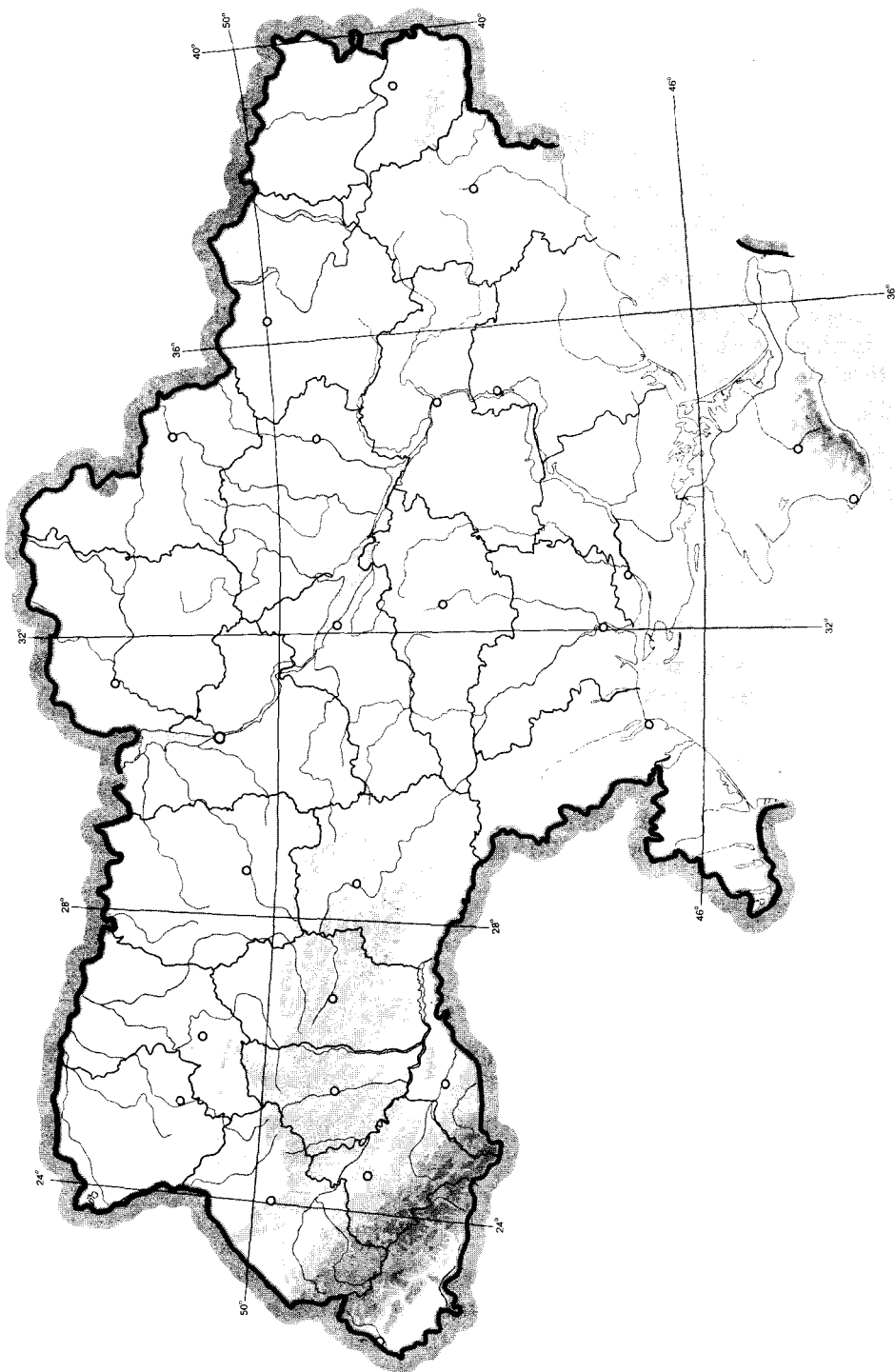
1	☐ А ☐ Б ☐ В ☐ Г	3	☐ А ☐ Б ☐ В ☐ Г	5	☐ А ☐ Б ☐ В ☐ Г	7	☐ А ☐ Б ☐ В ☐ Г	9	☐ А ☐ Б ☐ В ☐ Г
2	☐ А ☐ Б ☐ В ☐ Г	4	☐ А ☐ Б ☐ В ☐ Г	6	☐ А ☐ Б ☐ В ☐ Г	8	☐ А ☐ Б ☐ В ☐ Г	10	☐ А ☐ Б ☐ В ☐ Г

У завданнях 11-13 відповідь позначайте буквами А, Б, В, Г, Д.

11	1	☐ А ☐ Б ☐ В ☐ Г ☐ Д	12	1	☐ А ☐ Б ☐ В ☐ Г ☐ Д	13	1	☐ А ☐ Б ☐ В ☐ Г ☐ Д	14	☐ А ☐ Б ☐ В ☐ Г
	2	☐ А ☐ Б ☐ В ☐ Г ☐ Д		2	☐ А ☐ Б ☐ В ☐ Г ☐ Д		2	☐ А ☐ Б ☐ В ☐ Г ☐ Д		☐ А ☐ Б ☐ В ☐ Г
	3	☐ А ☐ Б ☐ В ☐ Г ☐ Д		3	☐ А ☐ Б ☐ В ☐ Г ☐ Д		3	☐ А ☐ Б ☐ В ☐ Г ☐ Д		☐ А ☐ Б ☐ В ☐ Г
	4	☐ А ☐ Б ☐ В ☐ Г ☐ Д		4	☐ А ☐ Б ☐ В ☐ Г ☐ Д		4	☐ А ☐ Б ☐ В ☐ Г ☐ Д		☐ А ☐ Б ☐ В ☐ Г

V. Завдання на контурній карті

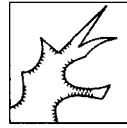
23. Нанесіть на контурну карту 10 об'єктів природно-заповідного фонду України: біосферні і природні заповідники, національні природні парки.

I. Тестові завдання

1. Укажіть назви річок, які протікають через зону мішаних лісів:

- А Прип'ять і Десна
Б Альма і Кача
В Ворскла і Самара
Г Інгул та Інгулець

2. Зазначте, яку форму рельєфу зображено на малюнку:

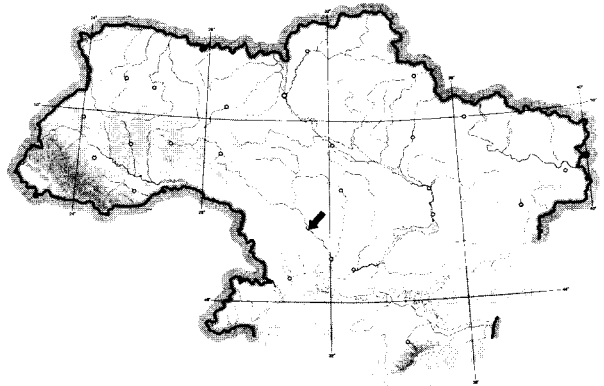
- А кар'єр
Б яр
В западина
Г урвище

3. Укажіть, яка з природних зон охоплює найбільшу в Україні площу:

- А мішаних і широколистих лісів
Б степ
В лісостеп
Г широколисті ліси

4. Укажіть назву водного об'єкта, на який вказує стрілка на карті:

- А р. Південний Буг
Б р. Дністер
В р. Дніпро
Г р. Сіверський Донець

5. Укажіть, у якому місті України розташований глиноземний завод:

- А Дніпропетровськ
Б Донецьк
В Запоріжжя
Г Миколаїв

6. Укажіть, яка зернова культура є найпоширенішою в степовій зоні:

- А озима пшениця
Б жито
В ячмінь
Г яра пшениця

7. Укажіть провідну галузь виробничої сфери господарства України:

- А сільське господарство
Б транспорт
В промисловість
Г будівництво

8. Оберіть неправильне твердження:

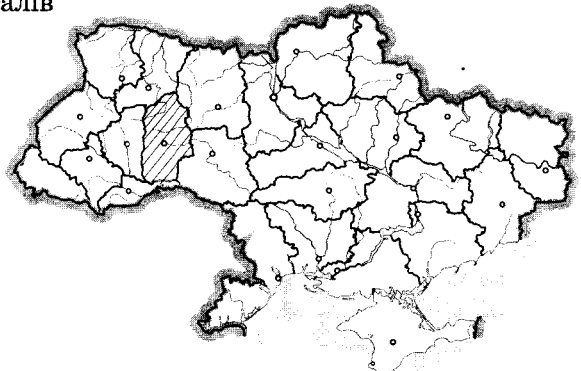
- А найбільший вантажообіг в Україні припадає на залізничний транспорт
Б ефективність перевезення вантажів автотранспортом зростає з відстанню
В найдешевші перевезення вантажів здійснюються водним транспортом
Г найбільший пасажирообіг в Україні припадає на автомобільний транспорт

9. Визначте чинник розміщення підприємств кольорової металургії в Придніпров'ї:

- А наявність кваліфікованих кадрів
Б наявність родовищ руд кольорових металів
В наявність дешевої електроенергії
Г наявність транспортних мереж

10. Визначте адміністративну область України, яка позначена на карті штриховкою:

- А Тернопільська
Б Вінницька
В Хмельницька
Г Житомирська

11. Визначте відповідність між нерудними корисними копалинами та їхніми найбільшими родовищами в Україні:

1 сірка	А Артемівське (Донецька обл.)
2 калійна сіль	Б Калуське (Івано-Франківська обл.)
3 графіт	В Роздольське (Львівська обл.)
4 кам'яна сіль	Г Завалівське (Кіровоградська обл.)
	Д Клесівське (Рівненська обл.)

12. Визначте відповідність між прізвищами учених і дослідників та періодами їхньої діяльності:

1 Гійом де Боплан	А XIII ст.
2 Геродот	Б XIX ст.
3 В. Докучаєв	В V ст. до н. е.
4 П. Погребняк	Г XVII ст.
	Д XX ст.

13. Укажіть відповідність між продукцією машинобудівного комплексу і центрами машинобудування:

1 річкові судна	А Дніпропетровськ
2 тепловози	Б Луганськ
3 автомобілі	В Харків
4 турбіни	Г Київ
	Д Луцьк

14. Оберіть правильні твердження стосовно галузей промисловості України:

- 1 підприємства важкого машинобудування орієнтуються на сировину та споживачів продукції
- 2 завдяки сировинній базі кольорова металургія одна з найпотужніших у Європі
- 3 найбільшим за кількістю підприємств металургійного комплексу є Приазовський район
- 4 основними центрами виробництва калійних добрив є Калусь і Стебник
- 5 у розміщенні підприємств сільськогосподарського машинобудування враховують спеціалізацію сільського господарства
- 6 розміщення атомних електростанцій визначають родовища уранових руд
- 7 країна є значним експортером паливно-мастильних матеріалів

15. Виберіть ознаки, які характерні для топографічних карт:

1 великомасштабні	5 спотворення значні
2 дрібномасштабні	6 за змістом – тематичні
3 середньомасштабні	7 за змістом – загальногеографічні
4 спотворення практично відсутні	

У завданнях 1-10 відповідь позначайте так: так, ні.

1	☐	☐	☐	☐	3	☐	☐	☐	☐	5	☐	☐	☐	☐	7	☐	☐	☐	☐	9	☐	☐	☐	☐
2	☐	☐	☐	☐	4	☐	☐	☐	☐	6	☐	☐	☐	☐	8	☐	☐	☐	☐	10	☐	☐	☐	☐

У завданнях 11-13 відповідь позначайте так: правильно, неправильно. Дітери і цифри.

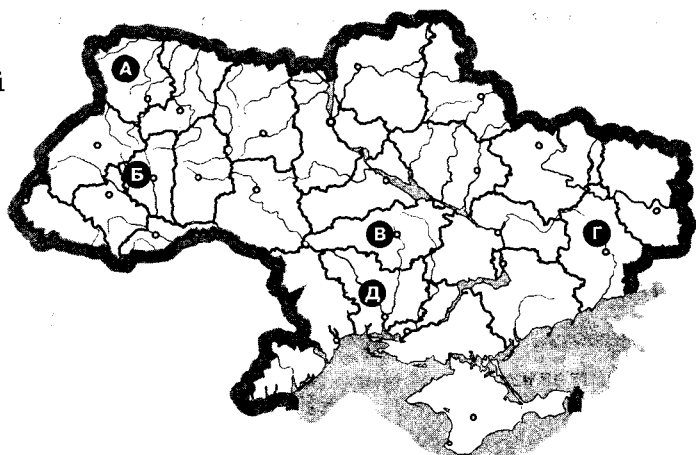
11	1	☐	☐	☐	☐	12	1	☐	☐	☐	☐	13	1	☐	☐	☐	☐	14	☐	☐	
	2	☐	☐	☐	☐		2	☐	☐	☐	☐		2	☐	☐	☐	☐		15	☐	☐
	3	☐	☐	☐	☐		3	☐	☐	☐	☐		3	☐	☐	☐	☐				
	4	☐	☐	☐	☐		4	☐	☐	☐	☐		4	☐	☐	☐	☐				

У завданнях 14, 15 відповідь записуйте цифрами.

Тестові завдання

1. Укажіть, під час якого горотворення утворилася Донецька складчаста область:
А герцинського **Б** альпійського **В** мезозойського **Г** байкальського
2. Укажіть область України, яка має спільний суходільний кордон з Росією та Білоруссю:
А Чернівецька **В** Волинська
Б Закарпатська **Г** Чернігівська
3. Укажіть, яка з річок є другою за довжиною в межах України:
А Дніпро **В** Дунай
Б Південний Буг **Г** Дністер
4. З'ясуйте, до якого типу озер за походженням улоговини належить озеро Світязь:
А вулканічне **В** тектонічне
Б карстове **Г** загатне
5. Укажіть, яка закономірність спостерігається у зміні ґрунтів, рослинного та тваринного світу в рівнинній частині України:
А висотна пояси́сть **В** азональність
Б широтна зональність **Г** строкатість
6. Укажіть чинник, що є визначальним для розташування основних центрів чорної металургії України:
А наявність водних ресурсів
Б наявність запасів залізної руди і коксівного вугілля
В наявність великих електростанцій
Г наявність трудових ресурсів
7. Назвіть продукцію, яку випускає основна хімія:
А лаки, фарби **В** кислоти, мінеральні добрива
Б каучук, органічне скло **Г** пластмаси, органічні волокна
8. Укажіть основний район видобутку марганцевої руди в Україні:
А Придніпров'я **В** Передкарпаття
Б Донбас **Г** Причорномор'я
9. Укажіть головну міжнародну річкову магістраль в Україні:
А Дніпро **Б** Дунай **В** Прип'ять **Г** Дністер
10. Укажіть одну з причин нерівномірного розподілу опадів і температури на території України:
А значна протяжність території
Б особливості тектонічної будови території
В рослинний покрив території
Г внутрішні води території
11. Визначте відповідність між природними зонами (підзонами) України і типами для них ґрунтами:
1 мішані ліси **А** дерново-підзолисті
2 широколисті ліси **Б** чорноземи звичайні
3 лісостеп **В** сірі лісові
4 степ **Г** чорноземи типові та опідзолені
Д буроземи

12. Визначте відповідність між адміністративними областями України, позначеними на карті буквами, та назвами їхніх центрів:

- 1 Донецьк
- 2 Миколаїв
- 3 Тернопіль
- 4 Луцьк

13. Установіть відповідність між типами електростанцій та їхніми назвами:

1 атомна	А Донузлавська
2 теплова	Б Бурштинська
3 гідравлічна	В Хмельницька
4 вітрова	Г Дністровська
	Д Кримська

14. Виберіть три залізорудні басейни України:

1 Ладизинський	5 Криворізький
2 Коростенський	6 Львівський
3 Кременчуцький	7 Чернігівський
4 Керченський	

15. Виберіть правильні твердження, що стосуються господарства України:

- 1 Україна – аграрно-індустріальна держава світу
- 2 легка і харчова промисловість належить до промисловості групи «Б»
- 3 у загальному обсязі легка промисловість переважає над важкою
- 4 промисловість – галузь виробничої сфери
- 5 промисловий вузол – найменший елемент територіальної структури господарства
- 6 комбінунання – одна з основних форм організації виробництва
- 7 сільське господарство – галузь невиробничої сфери

У завданнях 1–10 відповідь позначайте так: X

1	А Б В Г	3	А Б В Г	5	А Б В Г	7	А Б В Г	9	А Б В Г
2		4		6		8		10	

У завданнях 11–13 відповідь позначайте так: X

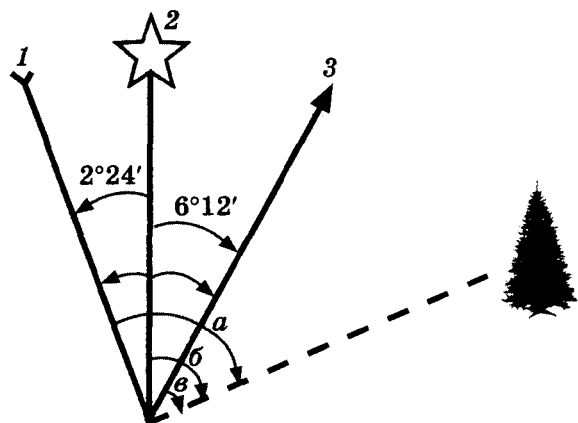
11	1	А Б В Г Д	12	1	А Б В Г Д	13	1	А Б В Г Д	14	
	2			2			2			
	3			3			3			
	4			4			4			

Малюнками, схемами, таблицями, діаграмами

16. Використовуючи наведений малюнок, дайте відповіді на запитання.

1. Як називаються кути, позначені на схемі буквами *a*, *b*, *в*?

2. Як називаються лінії, що позначені цифрами 1, 2, 3?

3. Що таке магнітне схилення? Чому дорівнює величина магнітного схилення на малюнку?

Завдання відкритого типу

17. Складіть таблицю «Басейни кам'яного вугілля в Україні, їх коротка характеристика».

18. Назвіть підприємства соціальної сфери і чинники їх розміщення.

19*. Поясніть, які показники якості життя враховують під час порівняння Індексу розвитку людського потенціалу країн. Яке місце посідає Україна за цим показником?

Задачі

20. На плані місцевості відстань від центру села Острійки до центру села Блощинці становить 15 см. Дійсна відстань між цими населеними пунктами – 3000 м. Визначте числовий та іменованій масштаб плану місцевості.

21. Визначте річну кількість опадів для м. Коломия, якщо величина випаровуваності за рік становить 530 мм, а коефіцієнт зволоження 1,17.

ВІДПОВІДІ ДО ЗАВДАНЬ

Варіант 1

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
А	В	В	Б	Б	А	Б	Г	А	Г

11	12	13	14	15
1-Д	1-Г	1-Г	146	257
2-А	2-Д	2-В		
3-В	3-Б	3-Б		
4-Г	4-А	4-Д		

Завдання 16. Схемами, таблицями, діаграмами

1. Падіння річки = 220 м або 22 000 см (220 м – 0 м = 220 м).
2. Похил річки = 22 000 см / 2201 км = 10 см/км.
3. Тип річки за характером течії – рівнинна.

Завдання 17. Відкритого типу

17. Складіть таблицю «Види форм рельєфу в Україні» та наведіть приклади.

Види форм рельєфу	Приклади
Гори	Українські Карпати, Кримські гори
Височини	Придніпровська, Подільська, Волинська, Приазовська, Донецький кряж
Низовини	Придніпровська, Поліська, Закарпатська, Причорноморська

18. Визначте позитивні та негативні риси економіко-географічного положення України.

Економіко-географічне положення – розташування території держави щодо інших держав та будь-яких об'єктів, що мають економічне значення.

Позитивні риси: має сім суходільних сусідів; компактність території; вихід до Чорного та Азовського морів; знаходиться на перехресті важливих транспортних шляхів, займає вдале транзитне положення між Європою і Азією, Північною та Південною Європою; сприятливі для ведення господарства природні умови (рівнинний рельєф, помірний клімат, родючі ґрунти, розміщена в лісовій, лісостеповій, степовій природних зонах).

Негативні риси: відсутність серед сусідів економічно високорозвинених країн; недостатня забезпеченість окремими видами сировини, водними ресурсами.

- 19*. Поясніть, як розвиток соціальної інфраструктури впливає на рівень життя населення.

Соціальна інфраструктура об'єднує галузі, що задовольняють фізичні і духовні потреби людей: освіту, охорону здоров'я, житлово-комунальне господарство, побутове обслуговування, культуру, пасажирський транспорт і зв'язок. Від їх функціонування залежить забезпечення нормальної життєдіяльності людей.

У разі незадовільної роботи якоїсь із названих галузей погіршуються загальні або окремі умови життя людей, як-от: рівень грамотності, медичного обслуговування, побутового обслуговування тощо.

Завдання 20. Задачі

20. $0^{\circ}30' - 28^{\circ}30' = 2^{\circ}$, відомо, що $1^{\circ} = 4$ хв, отже: $2^{\circ} \times 4$ хв = 8 хв.

Відповідь: місцевий час Києва й Вінниці відрізняється на 8 хв.

21. Якщо 12 см на плані відповідають 6000 м на місцевості, то 1 см цього плану дорівнює 500 м ($6000 : 12 = 500$).

Отже, іменований масштаб плану місцевості в 1 см 500 м, а числовий – 1 : 50 000.

22*. 1) Відомо, що 1 год = 15° , а 4 хв = 1° , тому 2 год 8 хв = 32° .

2) Гринвіцький меридіан має географічну довготу 0° д.

3) Отже, населений пункт матиме географічну довготу 32° сх. д. ($0^\circ + 32^\circ = 32^\circ$), тому що Сонце у цьому населеному пункті сходить раніше, а це означає, що пункт знаходиться східніше від Гринвіцького меридіана.

4) Географічна широта населеного пункту – 47° пн. ш., адже висота Полярної зорі над горизонтом відповідає географічній широті місцевості в Північній півкулі.

Відповідь: географічні координати населеного пункту 47° пн. ш. і 32° сх. д.

Варіант 2

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Б	В	Б	Г	В	А	В	В	В	Б

11	12	13	14	15
1-Г	1-А	1-Г	135	135
2-А	2-Г	2-В		
3-В	3-В	3-А		
4-Б	4-Б	4-Д		

II. Робота з малюнками, схемами, таблицями, діаграмами

16. 1. Найвищі показники народжуваності – з 1975 по 1985 роки. Найнижчі показники смертності – з 1975 по 1990 рік.

2. 1980 рік – 3,5 ‰; 2000 рік – (-7,5 ‰); 2013 рік – (-3,7 ‰).

3. У 1990 році.

III. Завдання відкритого типу

17. Охарактеризуйте екологічні проблеми, що виникли в Україні у зв'язку з використанням земельних ресурсів.

У зв'язку з інтенсивним використанням земельних ресурсів людиною виникла низка екологічних проблем: ерозія ґрунтів; засолювання ґрунтів унаслідок неправильного зрошення; зменшення частки гумусу; забруднення ґрунтів унаслідок хімізації землеробства.

18. Поясніть закономірності розподілу населення на території України.

Населення по території України розміщується нерівномірно. На його розміщення впливають природні умови, історичні та економічні чинники.

Середня густина населення України становить 76,3 осіб/км². Такі близькі до середніх показники в лісостеповій зоні. Значно вищими вони є у промислово розвинутих областях Донбасу та Придніпров'я, у Західній Україні (понад 100 осіб/км²). Найменша густина населення у Чернігівській області (35 осіб/км²). Низька густина населення і в південних областях, що пояснюється менш сприятливими для життя умовами: посушливий клімат, дефіцит прісної води.

19*. Охарактеризуйте структуру зайнятості населення на території України та спрогнозуйте її в майбутньому.

В Україні на початку 90-х років спостерігалася така структура зайнятості: промисловість і будівництво – 40 % економічно активного населення, у сільському господарстві – 19 %, на транспорті та у сфері зв'язку – 8 %, у невиробничій сфері 33 %. Пізніше у зв'язку з переходом до ринкової економіки структура зайнятості змінювалася в бік збільшення кількості зайнятих у невиробничій сфері (фінансово-

банківській системі, приватній торгівлі тощо). Зростає кількість осіб, які зайняті в малому бізнесі.

В Україні спостерігається високий рівень безробіття.

IV. Задачі

20. 1) $L = 24^\circ$ сх. д., а $K = 29^\circ$ сх. д. (географічна довгота точок).

2) $29^\circ - 24^\circ = 5^\circ$ (різниця у градусах).

3) $5^\circ \times 4$ хв = 20 хв (різниця в часі, адже відомо, що $1^\circ = 4$ хв).

4) 11 год 04 хв - 20 хв = 10 год 44 хв (місцевий час у пункті Л. Пункт Л розташований на захід від пункту К, тому час у пункті Л буде меншим).

Відповідь: місцевий час у пункті Л становить 10 год 44 хв.

21. 1) Оскільки точки розташовані на одному меридіані (34° сх. д.), то ми можемо визначити відстань між ними у градусах: $52^\circ - 45^\circ = 7^\circ$.

2) Відомо, що довжина дуги 1° меридіана становить приблизно 111 км, тому ми можемо визначити відстань між точками у кілометрах: $7^\circ \times 111$ км = 777 км.

Відповідь: відстань між точками становить 777 км.

22*. 1) $750 - 740 = 10$ мм рт. ст. (різниця атмосферного тиску між верхньою і нижньою ділянками річки);

2) Падіння річки на цій ділянці становитиме 100 м, адже відомо, що на кожні 100 м висоти тиск знижується на 10 мм рт. ст.;

3) Далі визначаємо похил річки на цій ділянці. Похил річки = падіння річки / довжину річки, звідси: $10\ 000$ см / 50 км = 200 см/км.

Відповідь: похил річки на цій ділянці становить 200 см/км.

Варіант 3

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
A	B	B	A	Г	A	A	Г	Г	B

11	12	13	14	15
1-Г	1-Д	1-В	357	127
2-В	2-Г	2-А		
3-Б	3-В	3-Б		
4-А	4-А	4-Г		

V. Робота з малюнками, схемами, таблицями, діаграмами

16. 1. Основні вікові групи: I - 0-15 років; II - 16-59 років; III - понад 60 років.

2. Частка дітей і підлітків (I вікова група) скоротилася від 40 % до 15 %. Частка людей похилого віку (III вікова група) зросла від 5 % до 22 %. А частка трудових ресурсів (II вікова група) дещо зросла (від 55 % до 63 %).

3. Демографічна криза, «старіння» нації, депопуляція, зменшення рівнів народжуваності та смертності.

III. Завдання відкритого типу

17. Складіть таблицю «Небезпечні атмосферні явища та райони їх поширення».

Явище	Райони поширення
Грози	по всій території України, найчастіше в Карпатах, південних та східних областях
Посухи	південь, схід України

Явище	Райони поширення
Хуртовини	по всій території України
Суховії	у степовій зоні, АР Крим
Пилові бурі	у степовій зоні, АР Крим
Сходження снігових лавин	Карпати
Туман	по всій території України, у північних областях, у Карпатах, у Кримських горах
Зливи	Південь, південний схід України
Град	Центральні області України

18. Що таке діаспора та які особливості української діаспори у світі?

Діаспора – перебування частини народу поза межами країни його проживання. Українська діаспора – одна з найчисленніших у світі (від 10 до 20 млн осіб).

Східна українська діаспора знаходиться в державах колишнього Радянського Союзу і становить 6,8 млн українців (Росія, Казахстан, Молдова, Білорусь).

Західна українська діаспора – це українці, що мешкають у Північній та Південній Америці, Західній Європі, Австралії.

Країни, що мають найбільшу українську діаспору – Росія, США, Канада.

19*. Які, на вашу думку, галузі сільського господарства слід розвивати в Україні високими темпами для задоволення потреб населення і поліпшення структури харчування?

Сільське господарство складається із двох великих галузей – рослинництва та тваринництва. Основне завдання галузі – забезпечити населення продуктами харчування, а промисловість – сировиною. Проте нині воно не забезпечує потреб населення у продуктах харчування, тому потрібно збільшувати обсяги виробництва зерна, цукрових буряків, овочів та фруктів. З метою зменшення імпорту м'яса збільшити поголів'я худоби, свиней, птиці. Для забезпечення потреб тваринництва збільшити обсяги виробництва кормових культур.

Щоб поліпшити структуру харчування, слід подбати про сучасні сховища для овочів, фруктів, щоб їх споживання менш залежало від сезону.

IV. Задачі

20. 1) Зона снігів та льодовиків у горах з'являється на висоті, де середньорічна температура повітря нижча від $0\text{ }^{\circ}\text{C}$. Отже, якщо біля підніжжя гори на висоті 0 м над рівнем моря середньорічна температура повітря становить $16\text{ }^{\circ}\text{C}$, то можна визначити на скільки градусів має змінитися температура повітря від підніжжя до зони снігів та льодовиків: $16\text{ }^{\circ}\text{C} - 0\text{ }^{\circ}\text{C} = 16\text{ }^{\circ}\text{C}$.

2) Якщо нам відомо, що з підняттям вгору на кожні 1000 м висоти температура знижується на $6\text{ }^{\circ}\text{C}$, то можна визначити висоту гори, де температура становитиме $0\text{ }^{\circ}\text{C}$. Тобто $16\text{ }^{\circ}\text{C} : 6\text{ }^{\circ}\text{C} \times 1000\text{ м} = 2667\text{ м}$.

Відповідь: зона снігів і льодовиків з'явиться приблизно на висоті 2667 м.

21. 1) Визначаємо іменованій масштаб карти: у 1 см 500 м.

2) Визначаємо відстань між селами на місцевості: $20\text{ см} \times 500\text{ м} = 10\text{ 000 м}$, або 10 км.

3) Визначаємо час для переходу з одного села в інше: $10\text{ км} : 5\text{ км/год} = 2\text{ год}$.

Відповідь: для переходу з одного села в інше потрібно 2 год.

22*. 1) $90^\circ - 50^\circ 30' = 39^\circ 30'$ або $39,5^\circ$ (відстань від Києва до Північного полюса в градусах).

2) $39,5^\circ \times 111 \text{ км} = 4384,5 \text{ км}$ (відстань від Києва до Північного полюса в км, адже відомо, що довжина дуги 1° меридіана становить приблизно 111 км).

Відповідь: відстань від Києва до Північного полюса становить 4384,5 км.

Варіант 4

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Г	В	А	В	Б	В	А	Б	В	Г

11	12	13	14	15
1-Г	1-Д	1-Д	345	135
2-А	2-Б	2-В		
3-Д	3-Г	3-Б		
4-Б	4-А	4-Г		

II. Робота з малюнками, схемами, таблицями, діаграмами

16.

Географічний об'єкт	Напрямок	Азимут
Западина	Пн-Сх	45°
Млин	Пд-Сх	140°
Школа	Пд-Зх	225°
Криниця	Зх	275°
Дерево	Пн-Зх	330°

III. Завдання відкритого типу

17. Поясніть, як впливає підстильна поверхня на клімат України.

Підстильна поверхня – один з трьох основних кліматотвірних чинників.

Підстильна поверхня (степи, ліси, міста) неоднаково нагріваються сонцем, мають різну величину альбедо. До прикладів підстильної поверхні можна віднести моря, великі водойми, які теж здійснюють вплив на клімат прилеглих територій.

18. Охарактеризуйте національний склад населення України.

Україна – багатонаціональна держава. На її території проживає більше 100 національностей. До корінних жителів нашої держави належать українці (73 % від загальної кількості населення України) та кримські татари, які примусово були виселені із власної землі 1944 року. Решта населення – національні меншини: росіяни (21 %), євреї, білоруси, молдавани, поляки, болгари, угорці та ін.

Українці переважають в усіх областях України, крім АРК. Найбільше їх у Центральному Придніпров'ї та західних областях (90–96 % усього населення).

19*. Охарактеризуйте соціально-економічні чинники, що впливають на народжуваність в Україні.

Як відомо, Україна – країна з низьким природним приростом. Однією з причин цього є низький рівень народжуваності. На цей показник найбільше впливає рівень життя людей, який визначається такими показниками:

- рівнем добробуту, передусім доходів;
- забезпеченням житлом;
- рівнем розвитку охорони здоров'я;
- рівнем розвитку освіти тощо.

Різке зниження рівня життя населення в 90-х роках ХХ ст. негативно відбилося на показниках народжуваності.

Іншим вагомим чинником зниження народжуваності в країні є міграції молоді та людей середнього віку за кордон.

IV. Задачі

20. 1) Визначаємо, на скільки градусів знизиться температура повітря при піднятті вгору на 1500 м. Отже, $1500 \text{ м} : 1000 \text{ м} \times 6 \text{ }^\circ\text{C} = 9 \text{ }^\circ\text{C}$.
 2) Визначаємо, якою буде температура повітря у Кримських горах на висоті 1500 м, якщо на рівні моря вона становить $10 \text{ }^\circ\text{C}$. Так, $10 \text{ }^\circ\text{C} - 9 \text{ }^\circ\text{C} = 1 \text{ }^\circ\text{C}$.

Відповідь: температура повітря становитиме $1 \text{ }^\circ\text{C}$.

21. Похил річки = падіння річки / довжину річки. Падіння р. Дністер становить 1000 м, або 100 000 см. Протяжність – 1362 км. Похил = $73,4 \text{ см/км}$ ($100\,000 : 1362 = 73,4$).

Відповідь: похил р. Дністер становить $73,4 \text{ см/км}$.

- 22*. 1) Географічна широта міста – 50° пн. ш., адже висота Полярної зорі над горизонтом відповідає географічній широті місцевості у Північній півкулі.

2) Переводимо 10 год 24 хв у градуси: $10 \text{ год } 24 \text{ хв} = (10 \text{ год} \times 15^\circ) + (24 \text{ хв} : 4 \text{ хв}) = 156^\circ$.

3) Визначаємо географічну довготу міста: $180^\circ - 156^\circ = 24^\circ$ сх. д. (оскільки Сонце в цьому місті сходить пізніше, то воно розташоване західніше від 180°).

Відповідь: географічні координати міста – 50° пн. ш., 24° сх. д.

Варіант 5

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
A	A	B	B	G	B	G	B	A	A

11	12	13	14	15
1-B	1-B	1-B	126	145
2-G	2-G	2-B		
3-A	3-D	3-G		
4-B	4-A	4-A		

II. Робота з малюнками, схемами, таблицями, діаграмами

16. 1. Азимут на міст – 90° . Азимут на джерело – 30° .
 2. Місцевість: фруктовий сад, чагарники та кущі, поле, луки, річка, городні ділянки.
 3. Відстань, яку проїде велосипедист, становить $15,5 \text{ см}$ на карті та 775 м на місцевості.

III. Завдання відкритого типу

17. Складіть таблицю «Види внутрішніх вод», наведіть приклади.

Види внутрішніх вод	Приклади
Річки	Дніпро, Дунай, Рось, Тиса
Озера	Світязь, Липовецьке, Ялпуг, Синевир
Болота	Долина Дніпра, плавні Дунаю, на Поліссі
Канали	Дніпро-Донбас, Північнокримський, Сіверський Донець-Донбас
Водосховища	Київське, Канівське, Каховське, Дністровське, Ладижинське
Підземні води	Дніпровсько-Донецький, Волино-Подільський, Причорноморський артезіанські басейни

18. Охарактеризуйте альтернативні джерела енергії. Які перспективи їх використання в Україні?

Енергія Сонця, вітру, внутрішнього тепла Землі, припливів і відпливів належить до альтернативних джерел енергії.

В Україні діють вітрові електростанції: Чорноморська, Донузлавська, Новоазовська, Асканійська. У Криму діє одна з найбільших сонячних електростанцій у світі – Сонячний парк Охотнікове.

Україна поки що недостатньо використовує альтернативні джерела енергії, але має змогу використовувати їх у майбутньому, оскільки значна її територія розташована у степовій зоні, де багато сонячного тепла, значна енергія вітру. На півдні вихід до морів дає можливість використовувати енергію морських хвиль.

19*. Поясніть зміст понять «меліорація» і «рекультивация» ґрунтів. Яких меліоративних заходів необхідно вжити в різних частинах території України?

Меліорація – комплекс заходів щодо поліпшення земель, підвищення їхньої родючості.

Види меліорації: водна (зрошення та осушення земель), хімічна (внесення в ґрунт мінеральних добрив, вапнування), органічна (внесення органічних добрив), боротьба з ерозією ґрунтів.

У різних частинах України проводяться різні види меліорації: на півночі – осушення, на півдні зрошення.

Рекультивация – це комплекс робіт, спрямованих на відновлення земель, порушених господарською діяльністю людини. Завдяки рекультивативним роботам на місці колишніх відвалів, кар'єрів створюють природні ландшафти, вирощують сільськогосподарські культури та створюють рекреаційні зони.

IV. Задачі

20. 1) $82 \text{ мм} = 8,2 \text{ см}$;

2) Визначаємо, чому буде дорівнювати 1 см на карті: $409 \text{ км} : 8,2 \text{ см} = 49,9 \text{ км}$, або близько 50 км;

3) Отже, іменованій масштаб карти такий: в 1 см 50 км, а числовий такий: 1 : 5 000 000.

Відповідь: карту виконано в масштабі – 1 : 5 000 000.

21. 1) $220 \text{ м} - 0 \text{ м} = 220 \text{ м}$ (падіння річки);

2) $220 \text{ м} = 22 000 \text{ см}$ (падіння річки в см);

3) $22 000 \text{ см} / 2201 \text{ км} = 10 \text{ см/км}$ (похил річки).

Відповідь: похил Дніпра становить 10 см/км.

22*. Висоту Сонця над горизонтом визначають за формулою: $h = 90^\circ - \varphi \pm \delta$, де h – висота сонця, φ – географічна широта об'єкта, δ – схилення Сонця.

1) Одному градусу на меридіані відповідає 111 км. Отже, 222 км відповідає 2° ;

2) $50^\circ \text{ пн. ш.} - 2^\circ = 48^\circ \text{ пн. ш.}$ (географічна широта населеного пункту).

3) Визначаємо максимальну, тобто полуденну, висоту Сонця над горизонтом. Оскільки події відбуваються 21 березня (це день весняного рівнодення), то це означає, що Сонце опівдні знаходиться в зеніті над екватором, тому $\delta = 0^\circ$. Отже, максимальна висота Сонця над горизонтом становить 42° , тобто $90^\circ - 48^\circ = 42^\circ$.

Відповідь: максимальна висота Сонця над горизонтом 21 березня в населеному пункті становитиме 42° .

Варіант 6

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
В	В	Г	Б	В	Б	В	В	А	А

11	12	13	14	15
1-Б	1-Г	1-В	345	367
2-А	2-Д	2-Г		
3-Д	3-В	3-Б		
4-Г	4-Б	4-А		

II. Робота з малюнками, схемами, таблицями, діаграмами

16. 1. $-2\text{ }^{\circ}\text{C}$.

2. Потепління (рух повітряних мас, теплий атмосферний фронт).

3. Теплий атмосферний фронт.

III. Завдання відкритого типу

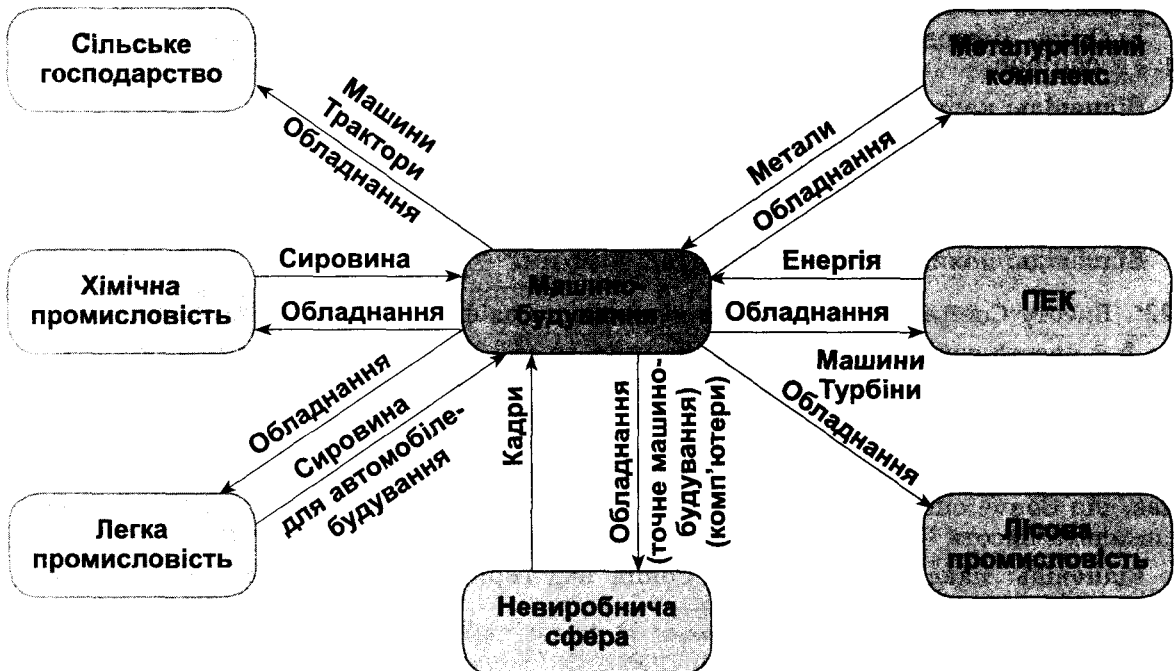
17. Охарактеризуйте фізико-географічне положення (ФГП) України.

Основні риси фізико-географічного положення України:

- розташована в центральній-східній частині Європи;
- лежить у помірних широтах Північної півкулі;
- має значну за розмірами компактну територію;
- переважно рівнинна країна;
- знаходиться в межах помірного кліматичного поясу;
- знаходиться в межах зони мішаних і широколистяних лісів, Лісостепу та Степу
- має родючі ґрунти;
- має широкий вихід до Чорного та Азовського морів, а також Світового океану.

Отже, ФГП України вигідне, вона має комфортні умови для життя людей і ведення господарства.

18. Складіть схему міжгалузевих зв'язків машинобудування.

19*. Порівняйте чинники утворення темно-каштанових ґрунтів і чорноземів типових. Зробіть висновки.

Поширення ґрунтів на рівнинній частині території України підпорядковане закону широтної зональності. На формування ґрунтів мають вплив такі чинники: материнська порода, води, клімат, рельєф, рослинність, тварини і людина. Формування різних типів ґрунтів на території України пояснюється різним проявом названих чинників.

Каптанові ґрунти з вмістом гумусу 3 % утворилися в умовах недостатньої зволоженості і розрідженої рослинності сухого степу. Чорноземи типові з вмістом гумусу 4–6 % сформувалися в умовах помірно теплої, недостатньо зволоженої клімату на лесах і лесоподібних суглинках за неглибокого залягання підземних вод.

Отже, різні умови ґрунтоутворення спричинили формування різних типів ґрунтів.

IV. Задачі

20. 1) Визначаємо, чому буде дорівнювати 1 см на карті: $408 \text{ км} : 48 \text{ см} = 8,5 \text{ км}$.
2) Отже, іменованій масштаб карти такий: в 1 см 8,5 км, а числовий такий: 1 : 850 000.

Відповідь: карту виконано в масштабі 1 : 850 000.

21. Для виплавки 1 млн т металу необхідно взяти руди у 2 рази більше (100 % / 50 %).

Відповідь: 2 млн т руди.

- 22*. 1) $7,9\% - 15\% = -7,1\%$ (коефіцієнт природного приросту);
2) $49\,000\,000 : 1000 \times (-7,1) = -347\,900$ осіб (зменшення кількості населення України в результаті природного приросту на кінець 2000 року).

Відповідь: у результаті природного приросту населення України на кінець 2000 року зменшилося на 347 900 осіб.

Варіант 7

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Б	А	А	Г	А	А	Г	Г	В	В

11	12	13	14	15
1-Г	1-Г	1-Г	267	246
2-Д	2-Д	2-Д		
3-Б	3-А	3-Б		
4-А	4-Б	4-В		

Завдання 16. Розв'язати завдання, використовуючи таблиці, діаграми

16. 1) Житомирська, Волинська, Чернігівська, Луганська, Черкаська області.
2) $90^\circ - 49^\circ = 41^\circ$ (відстань від точки б до Північного полюса у градусах);
 $41^\circ \times 111 \text{ км} = 4551 \text{ км}$ (відстань у км).
3) $36,5^\circ - 34,5^\circ = 2^\circ$ (різниця між точками 7 і 8 у градусах); $2^\circ \times 4 \text{ хв} = 8 \text{ хв}$ (різниця між точками в часі).

Завдання 17. Завдання відкритого типу

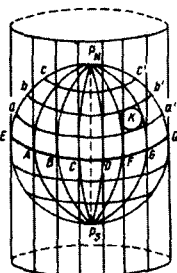
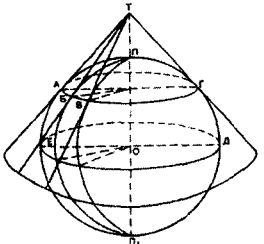
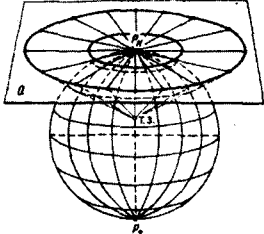
17. Дайте характеристику гідроенергетики України.

Гідроенергетика – галузь енергетики, що виробляє електричну енергію за допомогою води. Це найдешевша енергія, хоча значні затрати на будівництво ГЕС.

Більшість ГЕС споруджено на Дніпрі: Київська, Канівська, Кременчуцька, Дніпродзержинська, Дніпрогес, Каховська. До великих ГЕС належить також Дністровська, Теремле-Ріцька. Гідроелектростанції в Україні виробляють незначну кількість енергії – 5–7 %.

З метою ефективного використання електроенергії будують гідроаккумулятивні електростанції (ГАЕС), які виробляють електроенергію у час пікових навантажень.

18. Складіть таблицю «Картографічні проєкції за видом допоміжної поверхні, яку використовують для перенесення зображення на площину, та їх схематичне зображення».

Назва проєкції	Характеристика	Схематичне зображення
Циліндрична	Проєктування з кулі здійснюється на поверхню циліндра; паралелі і меридіани перетинаються під прямим кутом	
Конічна	Допоміжною поверхнею є конус; меридіани мають вигляд прямих ліній, а паралелі – півкіл	
Азимутальна	Проєктують безпосередньо на площину; меридіани – прямі лінії, що виходять з однієї точки, а паралелі – концентричні кола	

- 19*. Доведіть на конкретних прикладах, що походження та поширення озер залежить від рельєфу, тектонічної будови, клімату і складу гірських порід.

На території України є такі типи озер: карстові, заплавні, вулканічні, льодовикові, загатні, озера-стариці.

Шацькі озера мають карстове походження. Вони утворилися внаслідок розчинення крейдових порід водою. В умовах рівнинного рельєфу та надмірного зволоження улоговини заповнилися водою.

Озера Синє та Липовецьке вулканічного походження, бо утворилися у кратерах вулканів, які заповнилися водою в умовах надмірного зволоження.

Отже, на утворення охарактеризованих груп озер вплинули рельєф, клімат, склад гірських порід.

IV. Задачі

20. Коефіцієнт зволоження визначають за формулою: $K = O / B$, де K – коефіцієнт зволоження, O – кількість опадів за певний період, B – випаровуваність за певний період.

Якщо потрібно визначити кількість опадів, то $O = B \times K$ ($800 \text{ мм} \times 0,63 = 504 \text{ мм}$).

Відповідь: у м. Дніпропетровську за рік випадає 504 мм опадів.

21. Найвища точка України – гора Говерла – має висоту 2061 м, а найвища точка рівнинної частини – гора Берда – з висотою 515 м. Отже, відносна висота між цими точками становитиме 1546 м ($2061 \text{ м} - 515 \text{ м} = 1546 \text{ м}$).

Відповідь: відносна висота становить 1546 м.

- 22*. 1) $14\% - 11\% = 3\%$ (коефіцієнт природного приросту населення міста за рік);
 2) $500\,000 : 1000 \times 3 = 1500$ осіб (зростання кількості населення в результаті природного приросту);
 3) $8000 - 6000 = 2000$ осіб (зростання кількості населення в результаті міграцій);
 4) $1500 + 2000 = 3500$ осіб (загальне збільшення кількості населення міста за рік);
 5) $500\,000 + 3500 = 503\,500$ осіб (чисельність населення міста на кінець року).

Відповідь: чисельність населення міста на кінець року становила 503 500 осіб.

Варіант 8

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
А	А	Б	В	В	Б	Б	Б	Б	А

11	12	13	14	15
1-Г	1-В	1-Д	135	245
2-Д	2-Б	2-В		
3-А	3-А	3-Г		
4-В	4-Г	4-Б		

II. Робота з малюнками, схемами, таблицями, діаграмами

16. 1. Мін. $-6\text{ }^{\circ}\text{C}$, макс. $+19\text{ }^{\circ}\text{C}$, звідси $19^{\circ} - (-6^{\circ}) = 25\text{ }^{\circ}\text{C}$.
 2. Зима.
 3. Помірно континентальний тип клімату, західна і північно-західна частини України.

III. Завдання відкритого типу

17. Які типи боліт є на території України? Назвіть райони їхнього поширення та охарактеризуйте рослинний світ.

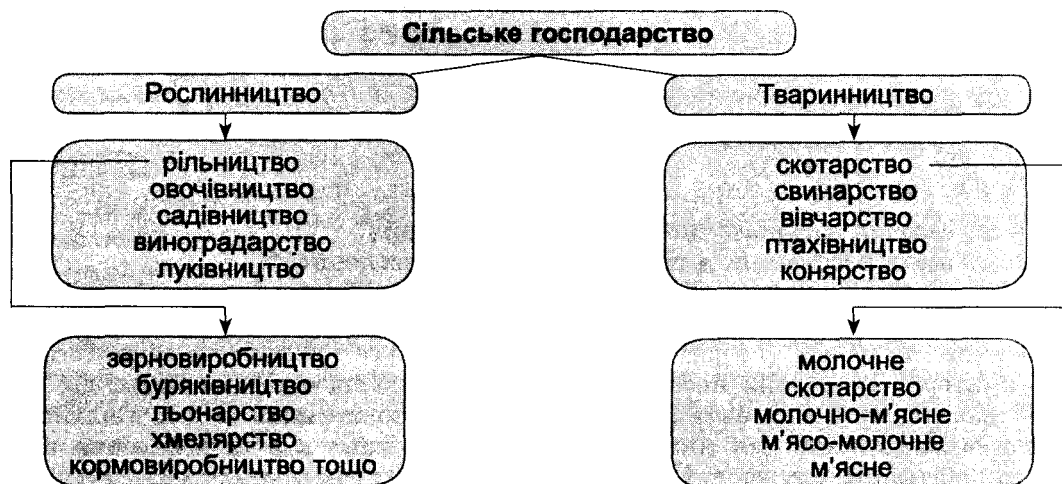
Болотом називають ділянку земної поверхні з надмірним зволоженням. За характером живлення, формою поверхні і складом рослинності болота поділяють на верхові, низинні та перехідні.

В Україні переважають низинні болота. Вони розташовуються на місці колишніх озер або в заплавах річок. Мають плоску або увігнуту поверхню. Живляться за рахунок ґрунтових вод, річкових вод під час повеней і паводків. Мають багату вологолюбну рослинність: там росте вільха, береза, осока, очерет, хвощ, зелений мох. Поширені на Поліссі, у долині Дніпра та його приток, плавнях Дунаю.

Верхові болота поширені в Карпатах на висоті 1800 м. Живляться атмосферними опадами. Мають бідну рослинність. Мають опуклу форму, оскільки нагромадження торфу відбувається від центру.

Перехідні болота є перехідною стадією від низинного до верхового болота.

18. Накресліть схему галузевої структури сільського господарства.

19*. Розкрийте залежність між розміщенням машинобудівного підприємства і металомісткістю виробленої продукції.

Найбільш металомісткою галуззю машинобудування є важке машинобудування, підприємства якого виробляють машини і устаткування для металургії, гірничодобувної, хімічної промисловості, паливно-енергетичного комплексу. Такі підприємства розміщуються там, де зосереджено виробництво металу – переважно на Донбасі та Придніпров'ї. Водночас ці галузі є і трудомісткими.

Автомобілебудування, сільськогосподарське машинобудування є менш металомісткими і розміщуються в районах, наближених до виробників металу із середньою кількістю трудових ресурсів.

Енергетичне машинобудування не потребує великої кількості металу, але потребує кваліфікованих кадрів.

IV. Задачі

20. 1) $2061 \text{ м} - 400 \text{ м} = 1661 \text{ м}$ (різниця висоти між точками).

2) Атмосферний тиск знижується з підняттям угору на 10 мм рт. ст. на кожні 100 м підйому, тому визначаємо, на скільки знизиться атмосферний тиск при підйомі на вершину г. Говерла: $1661 \text{ м} : 100 \times 10 = 166 \text{ мм рт. ст.}$

3) Визначаємо атмосферний тиск на г. Говерла: $720 - 166 = 554 \text{ мм рт. ст.}$

Відповідь: атмосферний тиск на г. Говерла становитиме 554 мм рт. ст.

21. Для визначення середньодобової температури повітря потрібно додати всі виміри, які були зроблені протягом доби, а потім отриману суму поділити на кількість вимірювань, тобто на 8. Отже, $1 + 3 + 6 + 6 + 0 + (-2) + (-4) + 2 = 12 \text{ }^\circ\text{C}$; $12 / 8 = 1,5 \text{ }^\circ\text{C}$.

Відповідь: середньодобова температура становитиме $1,5 \text{ }^\circ\text{C}$.

22*. Якщо відомо, що середня густина населення в Україні становила 75,4 осіб на 1 км^2 , то для визначення загальної кількості населення потрібно площу України помножити на середню густоту населення:

$603,7 \text{ тис. км}^2 \times 75,4 \text{ осіб/1 км}^2 = 45\,518\,980$, або 45 млн 519 тис. осіб.

Відповідь: загальна кількість населення 45 млн 519 тис. осіб.

Варіант 9

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
A	B	B	A	Г	A	B	B	B	B

11	12	13	14	15
1-B	1-Г	1-Г	145	147
2-B	2-B	2-B		
3-Г	3-B	3-Д		
4-A	4-Д	4-B		

II. Робота з малюнками, схемами, таблицями, діаграмами

16. Використовуючи малюнок, дайте відповіді на питання:

1) Міста, селища міського типу, сільські поселення.

2) Чисельність населення, а також зайнятість населення.

3) Чисельність населення, або людність поселення (на схемі це критерій X). Для міст мінімально визначена людність становить 10 тис. осіб (величина X_2), для селищ міського типу – 2 тис. осіб (величина X_1); друга – характер зайнятості населення (критерій Y). Міські поселення відрізняються від сільських тим, що більша частина населення в них зайнята в несільськогосподарських видах діяльності (за вимогою законодавства для міст і селищ міського типу 2/3 їх населення повинні складати робітники, службовці й члени їхніх сімей).

III. Завдання відкритого типу

17. Накресліть схему галузевої структури легкої промисловості.

До складу легкої промисловості входить ряд галузей (як видно зі схеми), отже, вона має розгалужену структуру. Це пояснюється різноманітністю сировини, яку вона використовує (льон, бавовна, вовна, синтетичні волокна та тканини). Багатогалузевість також пояснюється тим, що завдання галузі – забезпечити потреби людей у якісному взутті, одязі, предметах галантереї та інших необхідних товарах.

18. Охарактеризуйте картографічні проекції залежно від характеру і розмірів спотворень.

Картографічна проекція – математично визначений спосіб зображення земної поверхні на площині. Передати на площині сферичну форму глобуса неможливо без розривів та складок. Виникають спотворення кутів, форм, площ, довжин. За видами спотворень розрізняють рівнокутні, рівновеликі та довільні проекції. Рівнокутні проекції не спотворюють кути і форми, але деформують довжини ліній і площі. Рівновеликі проекції не спотворюють площ, але спотворюють форми об'єктів і кути. Довільні проекції мають усі види спотворень, але вони розподіляються на карті найбільш вигідним чином.

19*. Доведіть, що науково-технічний потенціал країни має велике значення для розвитку економіки.

Основою економічного та соціального розвитку країни є науково-технічний потенціал. Його можна представити як сукупність науково-технічних можливостей, що характеризують рівень розвитку держави як суб'єкта світового господарства й залежних від кількості і якості ресурсів, що визначають ці можливості.

Таким чином, науково-технічний потенціал, з одного боку, характеризує реальні можливості держави використовувати досягнення науково-технічного прогресу, а з іншого – ступінь особистої участі в ньому.

Науковий потенціал включає: матеріально-технічну базу науки, наукові кадри, інформаційну систему, яка забезпечує постійне вдосконалення наукових знань.

IV. Задачі

20. 1) 1 год 36 хв переводимо у хвилини: $60 \text{ хв} + 36 \text{ хв} = 96 \text{ хв}$.

2) Переводимо 96 хв у градуси (відомо, що $4 \text{ хв} = 1^\circ$): $96 \text{ хв} : 4 \text{ хв} = 24^\circ$.

3) Загальновідомо, що географічна довгота Лондона 0° д. і він знаходиться на захід від України. Визначаємо географічну довготу міста: $0^\circ \text{ д.} + 24^\circ = 24^\circ \text{ сх. д.}$

Відповідь: географічна довгота міста – 24° сх. д.

21. Коефіцієнт зволоження визначають за формулою: $K = O / B$, де K – коефіцієнт зволоження, O – кількість опадів за певний період, B – випаровуваність за певний період. Якщо потрібно визначити величину випаровуваності, то $B = O / K$ ($425 \text{ мм} : 0,53 = 802 \text{ мм}$).

Відповідь: величина випаровуваності за рік для м. Кривий Ріг становить 802 мм.

22*. Площа України – 603,7 тис. км², або 64 млн га. Для визначення площі сільськогосподарських угідь нашої держави потрібно скласти пропорцію:

64 млн га – 100 %.

X – 70 %, звідси

$X = (64 \times 70) : 100 = 44,8$ млн га (площа с/г угідь).

Відповідь: площа сільськогосподарських угідь нашої держави становить 44,8 млн га.

Варіант 10

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
А	Г	Б	Б	Б	Б	В	А	Б	А

11	12	13	14	15
1-А	1-Г	1-В	345	246
2-В	2-Д	2-Б		
3-Г	3-Б	3-Г		
4-Б	4-А	4-А		

II. Робота з малюнками, схемами, таблицями, діаграмами

16. 1) Ці кути мають назви: a – дирекційний кут; b – дійсний (істинний азимут); c – магнітний азимут.

2) Лінії, що позначені на малюнку цифрами, мають такі назви: 1 – лінія сітки; 2 – істинний (дійсний) меридіан; 3 – магнітний меридіан.

3) Магнітне схилення – це кут між північним напрямком дійсного і магнітного меридіанів. Магнітне схилення на цьому малюнку становить $6^{\circ}12'$.

III. Завдання відкритого типу

17. Складіть таблицю «Басейни кам'яного вугілля в Україні, їх коротка характеристика».

Характеристики басейнів	Донецький	Львівсько-Волинський
Географічне положення	Східна частина України	Північний захід України
Площа басейну	50 тис. км ² (у межах України)	10 тис. км ²
Промислові запаси	57,5 млрд тонн	970 млн тонн
Глибина залягання	200–1300 м	300–500 м
Потужність пластів	у середньому 1,3 м	до 1,5 м
Центри видобутку	Донецьк, Луганськ, Стаханов, Макіївка, Лисичанськ, Горлівка, Єнакієве та ін.	Нововолинськ, Червоноград, Шахтарськ

18. Назвіть підприємства соціальної сфери та поясніть чинники їхнього розміщення.

До соціальної сфери належать галузі, що надають населенню різноманітні матеріальні та духовні послуги. Духовні потреби людей задовольняє наука, освіта, охорона здоров'я, культура та ін. Фізичні потреби людини задовольняє торгівля і громадське харчування, побутове обслуговування, житлово-комунальне господарство.

Розміщення галузей соціальної сфери нерівномірне. По перше, значно кращий рівень розвитку галузей у містах порівняно із сільською місцевістю. По-друге, економічно більш розвинені регіони мають ширший спектр послуг порівняно з менш розвиненими аграрними районами. По-третє, певні підприємства соціальної сфери розміщено повсюдно (навчальні заклади, бібліотеки, соціально-побутові, лікувально-оздоровчі установи).

Підприємства соціальної сфери

Галузі соціальної сфери	Підприємства
Освіта	Школи, гімназії, ліцеї, дитсадки, університети і ін.
Культура	Бібліотеки, театри, клуби, музеї, телебачення, радіо
Охорона здоров'я	Лікарні, санаторії, пансіонати, будинки відпочинку, туристичні бази
Житлово-комунальне господарство	Підприємства, що забезпечують будинки природним газом, водою, каналізацією
Побутове обслуговування	Пошиття одягу, ремонт одягу, ремонт взуття, перукарні і ін.
Торгівля і громадське харчування	Їдальні, кафе, ресторани, магазини і ін.

19* Поясніть, чому показники якості життя враховують під час порівняння Індексу розвитку людського потенціалу країн. Яке місце посідає Україна за цим показником?

До показників якості життя зараховують: середню тривалість життя, грамотність населення (%), рівень освіченості, валовий внутрішній продукт у перерахунку на душу населення та деякі інші показники. Названі чотири показники використовуються для розрахунків індексу людського потенціалу країни (ІРЛП).

За цим показником Україна у 2011 році посіла 76-е місце у світі із 187 країн, що брались до уваги у рейтингу. Україна входить до групи країн із середнім рівнем розвитку людського потенціалу.

Врахування показників якості життя дуже важливе при визначенні ІРЛП, адже вони характеризують мінімальні соціальні норми, що гарантують гідний рівень життя населення.

IV. Задачі

20. Якщо 15 см на плані відповідають 3000 м на місцевості, то 1 см цього плану дорівнює 200 м ($3000 : 15 = 200$). Отже, іменований масштаб плану місцевості в 1 см 200 м, а числовий – 1 : 20 000.

21. Коефіцієнт зволоження визначають за формулою: $K = O / B$, де K – коефіцієнт зволоження, O – кількість опадів за певний період, B – випаровуваність за певний період. Якщо потрібно визначити річну кількість опадів, то $O = B \times K$ ($530 \text{ мм} \times 1,17 = 620 \text{ мм}$).

Відповідь: річна кількість опадів у м. Коломия становить 620 мм.

22*. 1) $10\text{ ‰} - 14\text{ ‰} = -4\text{ ‰}$ (коефіцієнт природного приросту населення міста за рік);

2) $300\ 000 : 1000 \times (-4) = -1200$ осіб (зменшення кількості населення в результаті природного приросту);

3) $6000 - 10\ 000 = -4000$ осіб (зменшення кількості населення в результаті міграцій);

4) $-1200 + (-4000) = -5200$ осіб (загальне зменшення кількості населення міста за рік);

5) $300\ 000 - 5200 = 294\ 800$ осіб (чисельність населення міста на кінець року).

Відповідь: чисельність населення міста на кінець року – 294 800 осіб.